

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

SOCIETAS UNIUS PERSONAE

Diplomová práce

Jana Turečková

Katedra obchodního práva

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M.

Datum uzavření rukopisu: 12. dubna 2017

PROHLÁŠENÍ:

Závazně prohlašuji, že jsem předkládanou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně uvedeny a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne _____

Jana Turečková

PODĚKOVÁNÍ:

Děkuji vedoucí mé diplomové práce paní JUDr. Lucii Joskové, Ph.D., LL.M.
za veškeré rady, připomínky a účinnou pomoc při zpracování této práce.

OBSAH

ÚVOD	1
STRUKTURA, METODIKA A CÍL DIPLOMOVÉ PRÁCE	2
POZNÁMKA K PRAMENŮM	4
<u>1 VÝVOJ NA EVROPSKÉ ÚROVNI SMĚŘUJÍCÍ K NÁVRHU SMĚRNICE</u>	<u>5</u>
1.1 ROLE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	5
1.2 INICIATIVY EVROPSKÉ KOMISE PRO ZJEDNODUŠENÍ PODNIKÁNÍ V EU	7
1.2.1 EVROPA 2020	7
1.2.2 SMALL BUSINESS ACT	8
1.2.3 OSTATNÍ INICIATIVY	10
1.3 EVROPSKÁ SOUKROMÁ SPOLEČNOST	10
1.3.1 NÁVRH NAŘÍZENÍ O STATUTU SPE	10
1.3.2 KLÍČOVÉ OBSAHOVÉ BODY NÁVRHU	11
1.3.3 KONEC SPE	13
<u>2 NÁVRH SMĚRNICE O SPOLEČNOSTECH S RUČENÍM OMEZENÝM S JEDINÝM SPOLEČNÍKEM</u>	<u>16</u>
2.1 JINÝM PROSTŘEDKEM KE STEJNÉMU CÍLI	16
2.1.1 ŠANCE NA PŘIJETÍ	17
2.2 ANALÝZA NÁVRHU SUP	19
2.2.1 VZNIK SUP A JEJÍ PŘEMĚNA	20
2.2.1.1 Založení společnosti ex nihilo	20
2.2.1.2 Vznik SUP přeměnou	24
2.2.1.3 Přeměna SUP na jinou právní formu a její zrušení	25
2.2.2 KAPITÁLOVÁ STRUKTURA SUP	26
2.2.2.1 Minimální základní kapitál a podíl v SUP	26
2.2.2.2 Ochrana věřitelů	27
2.2.3 SPRÁVA A ŘÍZENÍ SUP	29
2.2.3.1 Jediný společník	29
2.2.3.2 Řízení a jednání za společnost	30

2.2.3.3	Úprava koncernu	31
2.2.4	PROSTOR PRO IMPLEMENTACI	32
3	<u>PROJEDNÁVÁNÍ NÁVRHU SUP</u>	35
3.1	POLITICKÝ KOMPROMIS.....	35
3.2	OBEČNÝ PŘÍSTUP K NÁVRHU SUP.....	36
3.2.1	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA SUP	37
3.2.2	VZNIK SUP	38
3.2.2.1	Vznik SUP přeměnou	38
3.2.2.2	Absence úpravy sídla a ústřední správy	39
3.2.2.3	Národní šablony zakladatelského právního jednání	40
3.2.2.4	Zápis do rejstříku.....	41
3.2.3	KAPITÁLOVÁ STRUKTURA	44
3.2.3.1	Minimální základní kapitál.....	44
3.2.3.2	Ochrana věřitelů	45
3.2.4	SPRÁVA A ŘÍZENÍ SUP	46
3.2.4.1	Otázky ponechané vnitrostátnímu právu	46
3.2.4.2	Ostatní oblasti	48
3.3	KROK (NE)SPRÁVNÝM SMĚREM	49
3.3.1	POZITIVA OBEČNÉHO PŘÍSTUPU RADY	50
3.3.2	NÁVRAT K NÁVRHU SUP.....	51
	<u>ZÁVĚR</u>	53
	<u>POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA</u>	55
	<u>PŘÍLOHY</u>	62
	<u>ABSTRAKT</u>	66
	<u>ABSTRACT</u>	67

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EHSV – Evropský hospodářský a sociální výbor

EU, případně **Unie** – Evropská unie

Komise – Evropská komise

Nařízení e-IDAS – nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

Návrh SPE, případně **návrh nařízení**– návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008

Návrh SUP, případně **návrh směrnice** nebo **návrh Komise** – návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, COM/2014/0212 final ze dne 9. dubna 2014

Návrh SUP (OP) – návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem ve znění schváleném Radou, který je přílohou obecného přístupu Rady přijatého v rámci projednávání návrhu SUP v prvním čtení

Obecný přístup Rady – dokument Rady Evropské unie. Výsledek jednání: Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem – obecný přístup. 9050/15 DRS 41 CODEC 751 ze dne 29. května 2015

Rada – Rada Evropské unie pro konkurenceschopnost

SBA – iniciativa Small Business Act

SMEs – malé a střední podniky (small and medium-sized enterprises)

SPE – Evropská soukromá společnost (Societas Privata Europea)

SUP – Societas Unius Personae

Úvod

Jednou z priorit posledního desetiletí na půdě Evropské komise je zlepšení podnikatelského prostředí pro společnosti působící na vnitřním trhu Evropské unie, přičemž zvláštní důraz je kladen na usnadnění podnikání pro malé a střední podniky, které jsou hnacím motorem evropské ekonomiky.¹ Na základě uskutečněných výzkumů byla prokázána existence přímého vztahu mezi internacionalizací malých a středních podniků a zlepšení jejich výkonnosti, avšak ze statistik vyplývá, že tyto podniky jen výjimečně představují cíl přímých zahraničních investic. Důvodem jsou přetrvávající překážky na vnitřním trhu EU, o jejichž odstranění Komise usiluje v rámci nezávazných programů, z nichž je nasnadě zmínit například strategii Evropa 2020 nebo iniciativu Small Business Act.

V roce 2008 předložila Evropská komise rovněž návrh závazného legislativního nástroje, a to nařízení, kterým se přijímá statut evropské soukromé společnosti. Tato nová zamýšlená forma obchodní společnosti s ručením omezeným měla ulehčit společnostem přeshraniční expanzi tím, že minimalizovala časovou a finanční náročnost zakládání dceřiných společností v zahraničí. Jelikož se ale nepodařilo dosáhnout konsenzu v zásadních otázkách návrhu, rozhodla se od něj Komise ustoupit.

Současná úprava tak nadále činí přeshraniční podnikání komplikované a nákladné, jelikož vyžaduje, aby při zakládání dceřiných společností společnosti vyhověly národním právním a správním požadavkům jednotlivých členských států Unie. Za účelem usnadnění zakládání společností v zahraničí byl proto jako alternativa k nařízení o statutu evropské soukromé společnosti vytvořen návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, jež zavádí do právních řádů členských států novou vnitrostátní právní formu společnosti Societas Unius Personae, která se bude řídit stejnými pravidly ve všech členských státech a bude označována jednotnou zkratkou v celé EU – SUP.

¹ Evropská komise. Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků [online] 2015 [cit. 2017-02-26] ISBN 978-92-79-45316-8. Dostupné z: <http://www.agentura-api.org/wp-content/uploads/2016/06/Uživatelská-příručka-MSP.pdf>

Nezbytnost představení této nově navrhované úpravy nejen právnické veřejnosti společně s absencí české odborné literatury k tomuto tématu jsou primárními důvody zpracování této diplomové práce.

Vzhledem ke dni uzavření rukopisu práce nezohledňuje pozdější vývoj na evropské ani vnitrostátní úrovni.

Struktura, metodika a cíl diplomové práce

Vzhledem ke skutečnosti, že se v českém právním prostředí jedná o první komplexní práci s tematikou návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, spočívá její hlavní penzum v analýze a představení navrhované evropské legislativy se zaměřením na charakteristické znaky SUP jako nové formy obchodní společnosti. V budoucnu by se měla tato práce stát základem pro navazující partikulární práce a detailně zpracované komentáře rozebírající jednotlivé instituty návrhu.

První kapitola diplomové práce má především podkladový charakter a zabývá se vývojem na poli evropského práva obchodních korporací, který bezprostředně předcházел předložení návrhu SUP. Práce v této části pojednává o jednotlivých iniciativách Evropské komise směřujících k dosažení stejného cíle, jaký si následně stanovil i návrh předmětné směrnice, tedy zlepšení podnikatelského prostředí na vnitřním trhu EU a podpora malého a středního podnikání. Především se tato kapitola zaměřuje na nařízení o statutu evropské soukromé společnosti a důvody jeho konečného neúspěchu, který byl impulsem pro vytvoření návrhu předmětné směrnice.

Druhá kapitola se již věnuje samotnému návrhu SUP ve znění předloženém Komisí, přičemž postupně analyzuje jednotlivé znaky SUP jako nové formy národní obchodní korporace s důrazem na oblasti, které jsou zásadní pro dosažení účelu SUP nebo které lze považovat za problematické. Tím druhá kapitola vytváří půdu pro navazující komparaci obsaženou v kapitole třetí.

Třetí kapitola se zabývá přijímacím procesem v Radě Evropské unie pro konkurenceschopnost a staví do kontrastu původní návrh směrnice předložený Komisí

s kompromisním zněním textu, který byl Radou sestaven jako příloha k obecnému přístupu k návrhu směrnice přijatému v prvním čtení. K jednotlivým úpravám provedeným Radou pak tato kapitola doplňuje rovněž komentáře zacílené na zhodnocení konkrétních změn z hlediska jejich přínosu pro navrhovanou úpravu.

Pro zpracování této diplomové práce jsem vycházela zejména z pracovní metody rešerše ve smyslu vyhledávání souvisejících poznatků v evropské legislativě a nezávazných primárních dokumentech, v českých právních předpisech i odborné literatuře. Na metodu rešerše navazují metoda následné deskripce, metoda analýzy a zhodnocení aplikovatelnosti a relevance zjištěných poznatků a konečně metoda komparace dvou odlišných znění návrhu téže směrnice.

Hlavním cílem, který sleduje konstrukce této práce, je představení navrhované úpravy směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem z hlediska charakteristických znaků SUP jako nové formy obchodní společnosti na vnitřním trhu EU. Navazujícím dílčím cílem je potom srovnání dvou rozdílných návrhů téže úpravy a zhodnocení případných problematických míst obou analyzovaných znění a upozornění na tato místa v přehledné formě, což informovanému čtenáři umožní kvalitativní posouzení každého z návrhů.

Tato diplomová práce naopak necílí na detailní rozbor první a třetí části návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, jelikož neobsahují úpravu charakteristických znaků SUP jako nové formy obchodní společnosti. Ustanovení první části směrnice se vztahují na všechny společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I k návrhu SUP² a předmětnou směrnicí byla v hrubých rysech převzata ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 89/667/EHS, která bude návrhem SUP zrušena. Závěrečná ustanovení ve třetí části směrnice rovněž nevyžadují hlubší analýzu, a proto ani ta nebudou předmětem této diplomové práce.

² Viz příloha I této diplomové práce.

Poznámka k pramenům

Nepochybně zcela zásadní roli pro každou odbornou práci hrají použité prameny, jejichž výběr autorem kvalitativně determinuje její obsah. Avšak úplná novost analyzovaného tématu a jeho současný stav jako potenciální právní úpravy představuje v otázce pramenů určitou limitaci s ohledem na doposud nevytvořený akademický diskurz a absenci české odborné literatury.

Právě z tohoto důvodu vycházím při zpracování diplomové práce v co nejvyšší možné míře z poznatků získaných z primárních pramenů, ať už se jedná o závazné právní předpisy evropského práva (resp. jejich návrhy) či nezávazné dokumenty a studie publikované orgány EU nebo odbornými organizacemi, které následně doplňuji o postřehy vyjádřené v odborné literatuře a na oficiálních internetových stránkách jednotlivých orgánů Evropské unie. Jelikož problematika SUP není v českém právním prostředí zmapována, snažila jsem se co nejefektivněji pracovat s evropskou legislativou, odbornými studiemi, analýzami a zahraničními články, tedy se zdroji přístupnými dálkově. Z literatury dostupné prezenčně v knihovnách a vlastního knižního fondu jsem poté čerpala pro vytvoření povědomí o problematice společností s ručením omezeným s jediným společníkem v obecné rovině, a zvláště pak v českém právním řádu.

Použité prameny uvádím jak ve formě výčtu v závěru této práce v části „Použité prameny a literatura“, tak rovněž v souladu se zásadami vědecké práce a požadavky kladenými na diplomanty Právnické fakulty Univerzity Karlovy³ u každé přímé citace a parafráze za účelem jednoznačné dohledatelnosti veškerých zdrojů při respektování citačních norem *ČSN ISO 690* a *ČSN ISO 690-2*.

³ Metodické návody pro tvorbu kvalifikačních prací [online] Knihovna.prf.cuni.cz [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <<http://knihovna.prf.cuni.cz/metodicke-navody-pro-tvorbu-kvalifikacnich-praci-1404042566.html>>.

1 Vývoj na evropské úrovni směřující k návrhu směrnice

1.1 Role malých a středních podniků

Na úrovni Evropské unie jsou malé a střední podniky definovány jako podniky⁴, které „zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů eur, a/nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů eur“.⁵ V rámci této obecné definice potom rozlišujeme mezi mikropodniky, v nichž je počet zaměstnanců nižší než 10 roční obrat a/nebo bilanční suma nepřesahuje 2 miliony eur, malými podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat a/nebo bilanční suma nepřesahuje 10 milionů euro, a podniky středními, které přesahují tyto prahové hodnoty.⁶

SMEs jsou hnací silou evropského hospodářství, zdrojem pracovních příležitostí a ekonomického růstu, zajišťují sociální stabilitu a podněcují inovace, čímž zvyšují konkurenceschopnost evropského hospodářství v celosvětovém měřítku. Devět z deseti podniků na evropském vnitřním trhu spadá do kategorie SMEs a tyto podniky vytváří dvě ze tří pracovních míst.⁷ Orgány Unie si jsou vědomy potenciálu, kterým SMEs disponují a který mohou využít za předpokladu, že budou na vnitřním trhu EU odstraněny překážky jejich rozvoje.

Výzkumy prokázaly existenci přímého vztahu mezi internacionalizací a zlepšením výkonnosti SMEs, kdy u SMEs se zahraniční činností byl zaznamenán vyšší nárůst obratu, větší míra vytváření pracovních míst a vyšší inovační potenciál.⁸ Střední a malé podniky

⁴ Podnikem se v evropském právu rozumí „subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu a způsob financování“. („entity engaged in an economic activity, regardless of the legal status of the entity and the way in which it is financed“ – překlad vlastní) Srov. rozsudek Soudního Dvora C-41/90 – Höfner a Elser v Macrotron ze dne 23. dubna 1991.

⁵ Článek 2 Přílohy k Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (2003/361/ES).

⁶ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (2003/361/ES).

⁷ Evropská komise. Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků [online] 2015 [cit. 2017-02-26] ISBN 978-92-79-45316-8. Dostupné z: <<http://www.agentura-api.org/wp-content/uploads/2016/06/Uživatelská-př%C3%ADručka-MSP.pdf>>.

⁸ European Commission Entrepreneurship Unit. Final Report: Internationalisation of European SMEs, p. 47-56 [online] 2010 [cit. 2017-02-28] Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10008/attachments/1/translations>>.

s podílem přímých zahraničních investic ve srovnání s ostatními například zaznamenávají čtyřikrát vyšší nárůst zaměstnanosti.⁹ Někteří autoři dokonce tvrdí, že čistě vnitrostátní podniky, jejichž činnost je zacílena pouze na domácí trhy nemohou v dlouhodobém horizontu růst, ba ani přežít, nebudou-li usilovat o zvýšení své konkurenceschopnosti na úrovni mezinárodní.¹⁰

Přes všechny prokázané výhody internacionalizace jak pro podniky samotné tak pro evropskou ekonomiku jako celek jsou stále přímé zahraniční investice uskutečňované například ve formě zakládání dceřiných společností, poboček či joint ventures v jiném členském státě mezi středními a malými podniky poměrně vzácné¹¹, a to z důvodu přetrvávajících překážek (interních, vztahujících se k možnostem společnosti, a externích, jež vyplývají z podnikatelského prostředí), které nedovolují malým a středním podnikům plně profitovat z existence vnitřního trhu, na jehož území je zajištěna svoboda pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu. Tyto překážky spočívají zejména ve vysokých administrativních a právních nákladech spojených s expanzí za hranice národního trhu (náklady související s povinnostmi vyhovět požadavkům kladeným jiným právním řádem, ať už se jedná o náklady na právní pomoc či přímé náklady na dodržování odlišných zahraničních předpisů v oblasti práva obchodních korporací), nedostatku kapitálu a informačním deficitu na straně SMEs či nedostatečné podpoře ze strany státu a jiných veřejnoprávních institucí.¹²

⁹ European Commission, Proposal for a Directive on single-member private limited liability companies – frequently asked questions, MEMO [online] 2014 [cit. 2017-02-28] Dostupné z: < http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-274_en.htm >.

¹⁰ KARAGOZOGLU, Necmi, LINDELL, Martin. Internationalization and Small and Medium-Sized Technology-Based Firms: An Exploratory Study, *Journal of Small Business Management*, 1998, vol. 36, no. 1, p. 44–59, ISSN: 0047-2778.

¹¹ Průzkum zastřešený Evropskou komisí v roce 2007 uvedl, že pouze 5 % SMEs registruje příjmy ze zahraničních dceřiných společností nebo joint ventures. V porovnání v tomto průzkumu vynikala s nejvyšším poměrem příjmů SMEs získaných v zahraničí Belgie s 12,7 %, zatímco Česká republika s 0,8% se úspěšně potýkala s Maďarskem a Bulharskem na chvostu pomyslného žebříčku. European Commission and the Gallup Organisation. The Observatory of European SMEs, Analytical Report, p. 55 [online] 2007 [cit. 2017-03-02] Dostupné z: < http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl196_en.pdf >.

¹² European Commission Entrepreneurship Unit. Final Report: Internationalisation of European SMEs, s. 57. [online] 2010 [cit. 2017-03-02] Dostupné z: < <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10008/attachments/1/translations> >.

Za účelem usnadnění přístupu na vnitřní trh EU a zlepšení podnikatelského prostředí jako celku Evropská komise v posledním desetiletí představila několik iniciativ, které směřují ke zjednodušení podnikání v rámci EU. Zamýšleným beneficentem těchto programů jsou především SMEs, jejichž zásadní úloha při posilování ekonomiky je nezpochybnitelná, avšak na vnitřním trhu stále přetrvává řada překážek bránících plnému využití jejich potenciálu.¹³

1.2 Iniciativy Evropské komise pro zjednodušení podnikání v EU

1.2.1 Evropa 2020

V reakci na finanční a hospodářskou krizi, která zasáhla EU v letech 2008 a 2009¹⁴, přijala Komise dne 3. března 2010 sdělení Komise s názvem Evropa 2020, Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.¹⁵ Jedná se o desetiletou strategii růstu EU zacílenou na úspěšné překonání krize v krátkodobém horizontu a následné posílení EU jako ekonomicky propojeného celku vystavěného na třech základních prioritách, tj. inteligentní růst, udržitelný růst a růst podporující začlenění.^{16,17}

K dosažení cílů stanovených v této strategii předložila Komise sedm stěžejních iniciativ závazných jak pro samotnou Unii, tak pro členské státy, z nichž nejvýznamnější pro oblast evropského práva obchodních korporací označovaná jako „Integrovaná průmyslová

¹³ Viz důvodová zpráva k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem. COM/2014/0212 final - 2014/0120 (COD)

¹⁴ Růst HDP (v běžných cenách) se mezi roky 2007 a 2008 podstatně zpomalil (z 3 % na 0, 5%) a v následujícím roce zaznamenal Eurostat dokonce 4,2% záporný růst HDP. Eurostat: Statistics Explained. *Národní účty a HDP* [online] květen 2015 [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_and_GDP/cs> .

¹⁵ Sdělení Komise. „Evropa 2020, Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ KOM(2010) 2020 v konečném znění ze dne 3.3.2010.

¹⁶ Zásada inteligentního růstu spočívá v rozvoji ekonomiky založené na znalostech a inovacích, princip udržitelného růstu vyžaduje konkurenceschopnou a ekologickou ekonomiku méně náročnou na zdroje a růst podporující začlenění představuje podporu ekonomiky s vysokou mírou zaměstnanosti, vyznačující se nejen sociální, ale i územní soudržností. Sdělení Komise. „Evropa 2020, Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ KOM(2010) 2020 v konečném znění ze dne 3.3.2010.

¹⁷ Strategie vyjma výše zmíněných vágních zásad vymezila rovněž pět konkrétních kvantifikovatelných cílů v různých oblastech, které by měla EU do roku 2020 naplnit. Míra zaměstnanosti obyvatelstva v produktivním věku (20 – 64 let) má dosáhnout 75 %, 3 % HDP EU mají být investovány do výzkumu a vývoje, v oblasti ochrany klimatu a využívání energií má být dosaženo cílů 20-20-20 (za příznivých podmínek se předpokládá zvýšení závazku na snížení emisí na 30 %), procento dětí, které nedokončí povinnou školní docházku, by nemělo přesáhnout 10 %, nejméně 40 % mladé generace má dosáhnout vysokoškolské úrovně vzdělání a počet osob ohrožených chudobou má poklesnout nejméně o 20 milionů.

politika pro éru globalizace“ cílí současně na podporu rozvoje silné konkurenceschopné průmyslové základny a na zlepšení podnikatelského prostředí zejména pro životaschopné dynamické malé a střední podniky, které v oblasti průmyslu vytvářejí 2/3 zaměstnanosti a významně se podílejí na průmyslovém potenciálu růstu a vytváření pracovních míst v Unii. Z výše uvedených důvodů Komise v rámci této iniciativy aktivně prosazuje jejich vytváření, růst a pronikání do zahraničí.^{18,19}

1.2.2 Small Business Act

Tento dokument z června roku 2008²⁰ představuje vyvrcholení snahy Komise v oblasti malých a středních podniků navazující na Lisabonskou strategii pro růst a zaměstnanost z roku 2000, která poprvé pevně zakotvila potřeby SMEs na unijní úrovni. Základem této iniciativy byla zejména Evropská charta pro malé podniky, která byla schválena členskými státy na zasedání Evropské rady ve Feiře v červnu roku 2000. Charta obsahuje principy a opatření, jež mají vytvořit nejlepší možné prostředí pro podnikání, a napomoci tak malým a středním podnikům, které označuje za „*hlavní hybatele inovace, zaměstnanosti i sociální a místní integrace v Evropě*“, prosadit se na vnitřním trhu EU.²¹

Iniciativa Small Business Act usiluje zlepšit přístup politiky k podnikání za účelem zatraktivnění možnosti zahájit vlastní podnikání, zakotvit do tvorby unijních i vnitrostátních politik zásadu „zelenou malým a středním podnikům“ a podněcovat růst SMEs opatřeními směřujícími k překonání překážek, které jejich rozkvětu brání. Tato opatření jsou v rámci

¹⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace. Konkurenceschopnost a udržitelnost ve středu zájmu“ KOM(2010) 614 v konečném znění ze dne 28.10.2010.

¹⁹ Dalšími iniciativami, které ve vzájemném spolupůsobení směřují k realizaci základních priorit strategie Evropa 2020 skrze dosahování konkrétních cílů, jsou „Inovace v Unii“, „Mládež v pohybu“, „Digitální program pro Evropu“, „Evropa méně náročná na zdroje“, „Program pro nové dovednosti a místa“ a „Evropská platforma pro boj proti chudobě“.

²⁰ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Zelenou malým a středním podnikům“. „Small Business Act“ pro Evropu. KOM(2008) 394 v konečném znění ze dne 25.6.2008.

²¹ Evropská komise. Evropská charta pro malé podniky [online] 2000 [cit. 2017-02-24] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/geninfo/query/index.do?filterNum=7&queryText=charta+pro+malé+a+středn%C3%AD+podniky&summary=summary&more_options_source=global&more_options_date=*&more_options_date_from=&more_options_date_to=&more_options_language=cs&more_options_f_formats=*&swlang=cs>

dokumentu členěna do třech skupin, jimiž jsou soubor deseti zásad platných pro přípravu politik na úrovni EU i členských států²², soubor legislativních návrhů vycházejících ze zásady „zelenou malým a středním podnikům“²³ a soubor politických opatření směřujících k implementaci výše zmíněných zásad v souladu s potřebami SMEs na úrovni Unie i členských států.²⁴ Jako hlavní cíle sledované těmito opatřeními byly označeny podpora podnikatelské činnosti, usnadnění přístupu SMEs na vnitřní trh EU i na trhy třetích států a jejich internacionalizace, zjednodušení přístupu k financování a snížení administrativní zátěže.²⁵

Při přezkumu SBA, který byl proveden v roce 2011, došla Komise k protichůdným závěrům. Pozitivně byl hodnocen fakt, že většina iniciativ a všechny legislativní návrhy, až na nařízení, které stanoví statut evropské soukromé společnosti²⁶ (*Societas Privata Europea* - „SPE“), byly přijaty. Na druhé straně byly stále pozorovány citelné rozdíly mezi přístupy jednotlivých členských států k provádění a s nimi související rozličné výsledky na národní úrovni. Snížení administrativní zátěže bylo ve většině členských států uznáno jako vytyčený cíl, nicméně ne všechny státy ho ve skutečnosti splnily. V rámci přezkumu byla

²² Těmito zásadami jsou: i) vytvořit prostředí, ve kterém budou podnikatelé a rodinné podniky moci vzkvétat a podnikání bude odměňováno; ii) zajistit, aby čestní podnikatelé, kteří čelili úpadku, dostali rychle druhou šanci; iii) navrhnout pravidla v duchu zásady „Zelenou malým a středním podnikům“; iv) přimět státní správy, aby reagovaly na potřeby malých a středních podniků; v) přizpůsobit nástroje veřejné politiky potřebám malých a středních podniků: usnadnit účast malých a středních podniků na veřejných zakázkách a lépe využívat možnosti státní podpory pro malé a střední podniky; vi) usnadnit přístup malých a středních podniků k financování a rozvinout právní a podnikatelské prostředí podporující včasné úhrady v obchodních transakcích; vii) pomoci malým a středním podnikům více těžit z příležitostí, které nabízí jednotný trh; viii) podporovat zvyšování kvalifikace v malých a středních podnicích a všechny formy inovací; ix) umožnit malým a středním podnikům, aby výzvy ochrany životního prostředí přeměnily na příležitosti; x) povzbuzovat a podporovat malé a střední podniky při využívání výhod růstu trhů.

²³ Nařízení o všeobecné blokové výjimce pro státní podpory; Nařízení, které stanoví statut evropské soukromé společnosti; Směrnice o snížených sazbách DPH; vypracování těchto návrhů: legislativní návrh na další modernizaci, zjednodušení a harmonizaci stávajících pravidel pro fakturaci DPH v zájmu zmírnění zátěže podniků; změna směrnice 2000/35/ES o opožděných platbách, která zajistí, aby malé a střední podniky dostávaly za veškeré obchodní transakce zaplacené včas, soubor nových politických opatření, která budou uvedeny 10 zásad provádět podle potřeb malých a středních podniků na úrovni Společenství i členských států.

²⁴ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Zelenou malým a středním podnikům“. „Small Business Act“ pro Evropu. KOM(2008) 394 v konečném znění ze dne 25.6.2008.

²⁵ European Commission. *The Small Business Act for Europe* [online] 25.2.2017 [cit. 2017-02-26] Dostupné z: <https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/small-business-act_cs>.

²⁶ Viz podkapitola 1.3 Evropská soukromá společnost.

rovněž navržena některá nová opatření zacílená na reakci na hospodářskou krizi předešlých let a na inkorporaci SBA do strategie Evropa 2020.²⁷

Doposud poslední fáze iniciativy spočívala ve veřejné konzultaci na téma revize SBA v roce 2014 a odhalila obdobné výsledky jako předchozí přezkum. Obecně bylo konstatováno, že na poli evropských SMEs se podařilo dosáhnout pokroku, avšak některé oblasti navzdory přijatým opatřením stále představují překážky pro plné rozvinutí jejich potenciálu, zejména pak přetrvávající administrativní a právní zátěž či složitost přístupu k financím, a dále bylo uzavřeno, že v oblasti přístupu na trhy je třeba vyvíjet další úsilí především ve smyslu vzájemné provázanosti jednotlivých unijních programů. Nadto byla na základě konzultace definována další priorita SBA, a to potřeba řešit nedostatek kvalifikované pracovní síly v SMEs.²⁸

1.2.3 Ostatní iniciativy

Opatření směřující ke zjednodušení přístupu k financování a dalšímu snižování nákladů na podnikání pro SMEs, vyplývajících zejména z různosti právních předpisů upravujících obchodní korporace v jednotlivých členských státech, jsou obsažena rovněž v Aktech o jednotném trhu I (2011) a II (2012) či v Akčním plánu pro evropské právo obchodních společností a správu a řízení společností z roku 2012.²⁹

1.3 Evropská soukromá společnost

1.3.1 Návrh nařízení o statutu SPE

V roce 2008 Evropská komise představila návrh dalšího dokumentu zacíleného na odstranění překážek podnikání, tentokrát však rozdíl spočíval v tom, že tento dokument

²⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu. KOM(2011) 78 v konečném znění ze dne 23.2.2011.

²⁸ European Commission. Report on the public consultation on the „New SME Policy“ [online] 26.2.2015 [cit. 2017-02-26] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8124&lang=en>.

²⁹ WUISMAN, Iris. The Societas Unius Personae (SUP), *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 1, s. 34-44, ISSN: 1572-4999.

měl být právně závazný. Jednalo se o návrh nařízení, kterým se přijímá statut SPE³⁰, jenž byl součástí balíku opatření na podporu malého a středního podnikání v rámci iniciativy SBA. Myšlenku vytvořit statut evropské společnosti zacílené na potřeby SMEs operujících v zahraničí lze však vypožorovat již v akčním plánu Komise týkajícího se modernizace práva obchodních společností a efektivnějšího řízení podniků v Evropské unii z roku 2003.³¹

Návrh odrážel modernizační snahy v evropském korporátním právu s vizí vytvoření nástroje s minimálními počátečními náklady při expanzi do zahraničí a zvýšení výkonnosti SMEs na vnitřním trhu EU.³² SPE měla doplnit systém entit vytvořených sekundárním evropským právem, na něž se tedy vztahují jednotné požadavky, ať už mají sídlo, příp. hlavní provozovnu nebo ústřední správu, v kterémkoli členském státě. Obsahem návrhu nařízení byla i opatření, která na jedné straně měla zamezit větším společnostem zneužívat statutu SPE k obcházení stávajících povinností vyplývajících z vnitrostátního práva a práva Unie, avšak zároveň by nebyla přílišnou zátěží pro malé a střední podniky, jež hodlají založit SPE ze skutečných obchodních důvodů.³³

1.3.2 Klíčové obsahové body návrhu

Přestože návrh SPE cílil na zjednodušení výkonu podnikatelské činnosti SMEs v zahraničí skrze zavedení stejných, jednoduchých a pružných ustanovení práva obchodních společností ve všech členských státech EU, nevyžadoval pro založení SPE žádný přeshraniční prvek (např. účast společníků z více členských států, prokazatelné zaměření podnikatelské činnosti na více národních trhů). Založení SPE jako zvláštní evropské formy společnosti s ručením omezeným nebylo návrhem nijak omezeno. SPE může být v souladu s článkem 3 návrhu nařízení založena ex nihilo jednou nebo více fyzickými a/nebo

³⁰ Návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008.

³¹ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu. Modernizace práva společností a efektivnější řízení podniků – plán postupu, KOM(2003) 284 v konečném znění ze dne 21. 5. 2003.

³² ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh směrnice o spoločnostiach s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

³³ Euroskop.cz. *AKTUALIZACE: Statut evropské soukromé společnosti* [online] 20.3.2009 [cit. 2017-03-10] Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/8444/11198/clanek/aktualizace-statut-evropske-soukrome-spolecnosti/>>.

právníckými osobami, včetně evropské akciové společnosti³⁴, evropské družstevní společnosti³⁵, evropského hospodářského zájmového sdružení³⁶ a jiné SPE. Dalšími možnostmi vytvoření SPE jsou rozdělení nebo přeměna stávající společnosti, případně fúze takových společností.³⁷

Minimální základní kapitál pro SPE byl článkem 19 návrhu SPE stanoven ve výši 1 euro, což vyvolávalo obavy ze snížení ochrany zájmů věřitelů vzhledem k tomu, že společníci SPE ručí pouze do výše upsaného základního kapitálu, a to zejména v situaci, kdy nařízení nestanovilo povinně pro plnění poskytnutá společníkům z aktiv společnosti vedle rozvahové zkoušky i provádění zkoušky platební schopnosti. Stejně tak se nesetkala s všeobecnou podporou úprava sídla SPE a hlavní provozovny (příp. ústřední správy), kdy podle článku 7 návrhu nařízení musí mít SPE sídlo i hlavní provozovnu v členském státě EU, nikoli však nutně v tomtéž státě. Jelikož se v souladu s článkem 4 návrhu nařízení SPE řídí v otázkách, které nejsou upraveny nařízením nebo stanovami společnosti vnitrostátním právem upravujícím soukromé společnosti s ručením omezeným státem, v němž má SPE sídlo, a kapitola VII návrhu upravuje přemístění sídla SPE bez ztráty právní subjektivity, nabízí se tak úvahy o čistě účelném přemístění sídla společnosti, aniž by došlo k faktickému přesunu činnosti nebo jakémukoli jinému aktu odůvodňujícímu takové přemístění.

Úprava účasti zaměstnanců jako kontrolní instance hospodaření společnosti sice v návrhu nechybí zcela, nicméně nařízení odkazuje v kapitole IV na vnitrostátní úpravu členských států s tím, že zůstane zachován standard ochrany poskytovaný doposud národním společnostem s ručením omezeným, který však lze označit za nedostačující.³⁸ Zvláštní režim je stanoven pro SPE ve státech, v nichž je účast zaměstnanců právně zakotvena, pokud taková

³⁴ Podle Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE).

³⁵ Podle Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti (SCE).

³⁶ Podle Nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25. července 1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS).

³⁷ Návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008, čl. 3.

³⁸ V době předložení návrhu existoval institut účasti zaměstnanců v malých společnostech pouze v několika členských státech (např. ve Švédsku a Dánsku). Důvodová zpráva k návrhu nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008, bod 7. Vysvětlení návrhu.

SPE přemísťuje své sídlo do jiného členského státu, v němž právo na účast zaměstnanců obsaženo v právním řádu buď vůbec není, nebo je na nižší úrovni, případně takový členský stát nestanoví pro zaměstnance podniků SPE v jiném členském státě stejný nárok na výkon práv účasti, jaký měli před přemístěním sídla. V těchto případech, je-li nejméně třetina zaměstnanců SPE zaměstnána v domovském členském státě³⁹, musí být mezi řídicím orgánem společnosti a zástupci zaměstnanců zahájena vyjednávání za účelem dosažení dohody o pravidlech účasti zaměstnanců po přemístění sídla. Pokud se dohoda neuzavře do šesti (resp. dvanácti) měsíců, zůstane v platnosti ve vztahu ke společnosti úprava účasti platná v domovském členském státě i po uskutečnění přemístění.⁴⁰

1.3.3 Konec SPE

Problémem, na nějž toto nařízení narazilo, byla právě samotná jeho povaha jako nařízení a ustanovení Smlouvy o fungování EU, na jehož základě mělo být přijato. Článek 308 (nyní 352) SFUE⁴¹ totiž umožňuje Unii přijmout opatření k dosažení cílů stanovených Smlouvami⁴² i v oblastech, v nichž Smlouvy nezakládají pravomoc Unie, nicméně právě z důvodu zásahu do suverenity členských států se pro přijetí takového nařízení vyžaduje jednomyslný souhlas v Radě.

Navzdory silné podpoře podnikatelského prostředí a několikaletému negociačnímu procesu se nepodařilo členským státům najít společnou řeč v zásadních otázkách úpravy, jako jsou požadavek na výši minimálního kapitálu, účast zaměstnanců ve společnosti nebo, na evropské úrovni neutuchající, napětí mezi právními řády sídla a hlavní provozovny nebo ústřední správy korporace. Druhým kamenem úrazu bylo negativní stanovisko Německa, které tradičně zastává protekcionistický přístup ve vztahu ke „svým“ obchodním

³⁹ Domovským členským státem se podle čl. 2 písm. f) návrhu nařízení rozumí „stát, v němž má SPE sídlo bezprostředně před jakýmkoli přemístěním svého sídla do jiného členského státu“.

⁴⁰ Návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008, čl. 38.

⁴¹ Článek 352 Smlouvy o fungování Evropské unie zní: „Ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů stanovených Smlouvami je nezbytná určitá činnost Unie v rámci politik vymezených Smlouvami, které však k této činnosti neposkytují nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu vhodná ustanovení. Pokud jsou dotyčná ustanovení přijímána Radou zvláštním legislativním postupem, rozhoduje rovněž jednomyslně, na návrh Komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.“.

⁴² Článek 26 Smlouvy o fungování Evropské unie upravuje vnitřní trh jako jeden ze základních cílů Unie.

společnostem, a Švédsko k této iniciativě, následkem čehož se Komise rozhodla na konci roku 2013 návrh nařízení definitivně stáhnout.⁴³ Učinila tak poměrně nenápadně v příloze ke sdělení nazvanému Program pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT): výsledky a další kroky⁴⁴, což lze pravděpodobně vykládat jako nevoli nadobro upustit od myšlenky vytvoření evropské entity pro uskutečňování zájmů malých a středních podniků.

Neúspěch návrhu SPE Komisi neodradil, avšak stála před otázkou, jak jinak docílit zjednodušení internacionalizace SMEs. Z veřejné konzultace na téma budoucnosti evropského práva obchodních společností, která probíhala od února do května 2012, vyplynul mimo jiné i závěr, že většina respondentů se staví pozitivně ke zvažování alternativ k nařízení o statutu SPE za účelem podpory malých a středních podniků v přeshraničních aktivitách. Jako vhodné se respondentům jevilo zejména přijetí nástroje, který by identifikoval již existující národní obchodní společnosti splňující určitá harmonizovaná kritéria.⁴⁵

Komise rovněž nastínila hledání alternativního opatření ke statutu SPE a pokračování iniciativních kroků v oblasti přeshraničního podnikání již před definitivním stažením návrhu nařízení, a to v Akčním plánu pro evropské právo obchodních společností a správu a řízení společností z roku 2012.⁴⁶

Z údajů poskytnutých Komisi správními úřady 24 členských států EU vyplynulo, že 44 % existujících společností s ručením omezeným má pouze jednoho společníka.⁴⁷

⁴³ ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh smernice o spoločnostiach s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

⁴⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Program pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT): výsledky a další kroky. COM(2013) 685 final ze dne 2.10.2013, s. 9.

⁴⁵ European Commission. Feedback Statement: Summary of Responses to the Public Consultation on the Future of European Company Law [online] July 2012 [cit. 2017-03-11] p. 8, Dostupné z: <http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2012/companylaw/feedback_statement_en.pdf>

⁴⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Akční plán: Evropské právo obchodních společností a správa a řízení společností – moderní právní rámec pro angažovanější akcionáře a udržitelnější. COM(2012) 740 final ze dne 12.12.2012.

⁴⁷ European Commission. Proposal for a Directive on single-member private limited liability companies – frequently asked questions. MEMO/14/274 [online] April 2014 [cit. 2017-03-12] Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-274_en.htm>.

Podkladem pro vytvoření nového legislativního nástroje se pak staly zpráva reflexní skupiny z dubna 2011⁴⁸ a pozitivní výsledek veřejné konzultace zaměřené na harmonizaci vnitrostátních pravidel upravující společnosti s jediným společníkem zahájené v červnu 2013⁴⁹. Společně s dalšími opatřeními k dosažení cílů stanovených v Akčním plánu 2012⁵⁰ přijala Komise 9. dubna 2014 i návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem⁵¹ (dále jen „návrh SUP“), čímž se zrodila nová evropská alternativa k SPE, Societas Unius Personae.

⁴⁸ European Commission. Report of the Reflection Group on the Future of EU Company Law [online] April 2011 [cit. 2017-03-12] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/modern/reflectiongroup_report_en.pdf>.

⁴⁹ Výsledky konzultace jsou dostupné z: <http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/single-member-private-companies>.

⁵⁰ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady pozměňující směrnici 2007/36/ES o posílení dlouhodobého zapojení akcionářů a směrnici 2013/34/EU, pokud se jedná o určité prvky řízení společnosti, KOM(2014) 213 v konečném znění ze dne 9. 4. 2014; Doporučení Komise ze dne 9. dubna 2014 o kvalitě podávání zpráv o správě a řízení společností (zásada „dodržuj nebo vysvětli“), 2014/208/EU.

⁵¹ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, COM/2014/0212 final ze dne 9. dubna 2014.

2 Návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem

2.1 Jiným prostředkem ke stejnému cíli

Stejně jako návrh nařízení o statutu SPE, cílí návrh SUP na odstranění právních, administrativních a jazykových bariér, na které naráží společnosti při zakládání dceřiných společností v zahraničí, a které tak brání SMEs zahájit ekonomickou aktivitu za hranicemi státu, v němž byly založeny. Přitom zakládání dceřiných společností v zahraničí má velmi významná pozitiva pro konečné spotřebitele i jiné smluvní partnery. Důvodová zpráva k návrhu SUP proklamuje, že zákazníkům je skrze dceřinou společnost nabídnuta osvědčená značka a reputace mateřské společnosti při zachování důvěryhodnosti a jistoty, jelikož vstupují do právních vztahů se společností, která má statut nikoli zahraniční, ale národní společnosti.⁵²

Návrh vyžaduje, aby členské státy EU zavedly v rámci svých právních řádů zvláštní vnitrostátní formu společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem, pro niž budou totožná pravidla napříč Unií, a bude označena zkratkou SUP, aby byla snadno odlišitelná od ostatních jednočlenných společností s ručením omezeným, které harmonizované požadavky unijního práva nesplňují. Na rozdíl od evropské akciové společnosti, evropské družstevní společnosti nebo neúspěšného návrhu nařízení o statutu SPE návrh SUP nezavádí do právních řádů členských států novou nadnárodní formu korporace, ale spíše přispívá k postupnému odstranění omezení svobody usazování tím, že sbližuje národní legislativy v oblasti společností s ručením omezeným s jediným společníkem, a zjednodušuje tak zakládání dceřiných společností.⁵³

Z tohoto rozdílu vyplývá i odlišný právní základ, kterého se Komise v návrhu dovolává. Jelikož byl návrh SUP vytvořen ve formě směrnice, představuje dostatečný právní základ pro jeho přijetí článek 50 Smlouvy o fungování Evropské unie, který umožňuje EU

⁵² Důvodová zpráva k návrhu SUP.

⁵³ TER BRAKE, Stephanie, VAN DUUREN, Tom. The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle. *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 6, p. 270-277, ISSN: 1572-4999.

přijímat směrnice k zavedení svobody usazování v určitých oblastech činnosti, a představuje tak půdu pro přijímání opatření v oblasti práva obchodních korporací. Důvodová zpráva se pak dovolává především článku 50 odst. 2 písm. f), který vyžaduje, aby orgány EU plnily své úkoly v této oblasti zejména tím, že „*postupně odstraňují omezení svobody usazování v každém oboru činnosti, který přichází v úvahu, a to jak pokud jde o podmínky zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností na území členského státu, tak i pokud jde o podmínky vstupu zaměstnanců mateřského podniku na řídicí nebo dozorčí místa těchto zastoupení, poboček nebo dceřiných společností.*“⁵⁴

2.1.1 Šance na přijetí

Nahrazení původního návrhu nařízení směrnicí se zdá být ze strany Komise logickým řešením, jelikož neúspěch návrhu SPE tkvěl právě v nemožnosti dosažení jednomyslnosti v Radě. Směrnice je však přijímána řádným legislativním postupem, kdy pro přijetí v Evropském parlamentu je vyžadována prostá většina a v Radě většina kvalifikovaná, také označována jako dvojí většina.⁵⁵ Z teoretického pohledu se tak jeví přijetí směrnice jako pravděpodobnější i v případě, že budou opakovaně některé státy hlasovat pro její nepřijetí.

V praxi však musíme přihlídnout k silné kritice ze strany Evropského hospodářského a sociálního výboru, který byl první evropskou institucí, jež se proti návrhu SUP ve znění přijatém Komisí postavila a jehož stanovisko bude mít bezpochyby dopad na rozhodování o návrhu v Evropském parlamentu a Radě.⁵⁶ Na půdě Evropského parlamentu probíhá diskuze ve Výboru pro právní záležitosti s poradním hlasem Výboru pro vnitřní trh a ochranu

⁵⁴ Čl. 50 odst. 2 písm. f) Smlouvy o fungování EU.

⁵⁵ Od 1. listopadu 2014 musí být pro dosažení kvalifikované většiny splněny zároveň 2 podmínky: (i) 55% členských států musí hlasovat pro návrh – v praxi to znamená 16 z 28 členských států, (ii) návrh podpoří členské státy zastupující nejméně 65 % obyvatelstva EU. Evropská rada, Rada Evropské unie. *Kvalifikovaná většina* [online] leden 2015 [cit. 2017-03-17] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/voting-system/qualified-majority/>>.

⁵⁶ EHSV označil návrh za nepropracovaný a některá ustanovení směrnice vyhodnotil jako riziková pro serózní podnikání, pro zájmy věřitelů, spotřebitelů a zaměstnanců. Zejména pak zpochybňuje volbu právního základu pro přijetí návrhu, stanovený minimální základní kapitál, možnost oddělení sídla a ústřední správy, nedostatečnou úpravu účasti zaměstnanců atp. (K těmto znakům SUP podrobněji v kapitole 2.2 Analýza návrhu SUP) Dále apeluje na omezení působnosti směrnice pouze na přeshraničně činné malé a střední podniky. Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem COM(2014) 212 final ze dne 10.9.2014.

spotřebitelů a Výboru pro zaměstnanost a sociální věci. Zatímco poslední zmíněný přímo vyzval Výbor pro právní záležitosti, aby doporučil zamítnutí návrhu⁵⁷, Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů předložil ve svém stanovisku rozsáhlé pozměňovací návrhy.⁵⁸ Na základě těchto výstupů proběhla ve Výboru pro právní záležitosti debata o udržitelnosti návrhu, tzn. zda je možné pokračovat v procesu přijímání směrnice s pozměňovacími návrhy, či zda je třeba přistoupit k zamítnutí návrhu Komise.⁵⁹

V zásadě se odborníci na právo obchodních korporací shodují se stanoviskem EHSV a Výboru pro zaměstnanost a sociální věci v tom, že cíle návrhu by bylo možné dosáhnout i nezávislým přijetím totožných, příp. obdobných právních předpisů v jednotlivých členských státech a zásah do národních právních řádů ze strany Unie se nejeví jako absolutně nutný⁶⁰, avšak dle Komise se dosavadní legislativní činnost členských států v oblasti obchodních korporací povětšinou zaměřovala na specifické národní otázky, aniž by usnadňovala přeshraniční výkon ekonomické činnosti, a proto návrh není v rozporu se zásadou subsidiarity.^{61,62}

Lze bezesporu souhlasit s názorem, že zavedení SUP do národních právních řádů členských států představuje přes veškeré své nedostatky vítanou alternativu pro přeshraniční

⁵⁷ Stanovisko Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů pro Výbor pro právní záležitosti k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem ze dne 23.7.2015 [online] 2015 [cit. 2017-03-17] Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONGML+COMPARL+PE-546.844+02+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>>.

⁵⁸ Stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci pro Výbor pro právní záležitosti k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem ze dne 29.6.2015 Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONGML+COMPARL+PE-549.466+02+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>>.

⁵⁹ ULLMANNOVÁ WÜNSCHOVÁ. Berenika: Zpráva z Generálního shromáždění Rady notářů Evropské unie (CNUE) *Ad Notam* [online] 2016, roč. 22, č. 2, s. 39-40 [cit. 2017-03-17] ISSN 1211-0558. Dostupné z: <https://www.nkr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2016_2.pdf> .

⁶⁰ Srov. ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh směrnice o společnostech s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655. TER BRAKE, Stephanie, VAN DUUREN, Tom. The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle. *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 6, p. 270-277, ISSN: 1572-4999.

⁶¹ Zásada subsidiarity výkonu pravomocí Unie je zakotvena v článku 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, který zní: „Podle zásady subsidiarity jedná Unie v oblastech, které nespádají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie.“

⁶² Důvodová zpráva k návrhu SUP.

působení SMEs, a tedy by bylo nežádoucí návrh směrnice zamítnout bez dalšího.⁶³ Předpokladem jejího přijetí však s největší pravděpodobností bude „rozředění“ poměrně surového návrhu Komise velkým množstvím pozměňovacích návrhů.⁶⁴ Přijetím návrhu SUP bude nahrazena tzv. dvanáctá směrnice v oblasti práva obchodních společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem⁶⁵ a nařízení o systému pro výměnu informací o vnitřním trhu⁶⁶ bude pozměněno tak, aby bylo možné využít systém pro výměnu informací o vnitřním trhu ve vztahu k SUP.

2.2 Analýza návrhu SUP

Návrh SUP je rozdělen na tři části. Ustanovení první části obsahují obecná pravidla pro společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem, které jsou uvedeny v příloze I⁶⁷ návrhu, jakož i akciové společnosti s jediným akcionářem, umožňuje-li právní řád členského státu, aby akciová společnost měla jediného společníka⁶⁸, a přejímá, nikoli však doslova, ustanovení dvanácté směrnice č 2009/102/ES.⁶⁹ Druhá část potom obsahuje ustanovení týkající se specificky SUP a třetí část je věnována závěrečným ustanovením. Pro účely analýzy bude tato kapitola omezena na specifickou úpravu SUP obsaženou v druhé části návrhu.

Hlavním smyslem zavedení formy SUP do národních právních řádů je snižování zřizovacích a provozních nákladů. K tomu by měly přispět zejména zavedení harmonizovaného zápisného řízení, možnost zápis provést online bez nutnosti osobní přítomnosti před orgánem veřejné správy nebo jiným příslušným orgánem, zavedení

⁶³ TER BRAKE, Stephanie, VAN DUUREN, Tom. The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle. *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 6, p. 270-277, ISSN: 1572-4999.

⁶⁴ Srov. kapitola 3.2 *Obecný přístup Rady*.

⁶⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/102/ES ze dne 16. září 2009 v oblasti práva obchodních společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem.

⁶⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu.

⁶⁷ Viz příloha I této diplomové práce.

⁶⁸ Čl. 1 odst. 3 návrhu SUP.

⁶⁹ Recitály, bod 2 návrhu SUP.

jednotné šablony stanov pro zápis společnosti do rejstříku a minimální nutný základní kapitál pro založení společnosti.⁷⁰

Harmonizace v rámci návrhu SUP se rovněž zaměřuje na ochranu věřitelů, která byla považována za nedostatečnou v návrhu nařízení o statutu SPE, a na úpravu umístění sídla a správního ústředí SUP. Ochrana věřitelů má být zajištěna nejen prostřednictvím rozvahového testu, ale rovněž povinnou kontrolou plnění ve prospěch společníka ve formě prohlášení solventnosti, která je návrhem uložena řídicímu orgánu SUP. Aby mohly SMEs plně těžit z výhod jednotného trhu EU, návrh upouští od klasického požadavku, aby se sídlo SUP a její ústřední správa nezbytně nacházely v tomtéž členském státě.⁷¹ V otázkách, které nepodléhají harmonizaci, se řídí SUP vnitrostátním právem státu, v němž je společnost zapsána do rejstříku.^{72,73}

2.2.1 Vznik SUP a její přeměna

SUP může ve smyslu návrhu SUP vzniknout dvěma způsoby, a to založením ex nihilo nebo přeměnou již existující společnosti.

2.2.1.1 Založení společnosti ex nihilo

Zakladatelem SUP může být jak fyzická, tak právnická osoba, která má bydliště, příp. sídlo, na území členského státu EU.⁷⁴ Důvodová zpráva k návrhu SUP výslovně povoluje „řetězení“ SUP, tedy situaci, kdy zakládajícím společníkem SUP bude právnická osoba ve formě SUP. Stejně jako u návrhu nařízení o statutu SPE se pro založení SUP nevyžaduje přeshraniční prvek. Možností založit SUP tedy budou disponovat společnosti bez ohledu na povahu a zaměření jejich činnosti. Využití SUP jako formy pro založení dceřiné společnosti není nijak omezeno ani ve vztahu k velikosti společnosti. Z toho důvodu EHSV navrhl

⁷⁰ Důvodová zpráva k návrhu SUP.

⁷¹ Recitály, bod 19, 12 návrhu SUP.

⁷² Čl. 7 odst. 4 návrhu SUP.

⁷³ K problematice zápisu do rejstříku srov. kapitolu 2.2.1.1 *Založení společnosti ex nihilo*.

⁷⁴ Čl. 8 návrhu SUP. Recitály, bod 11 návrhu SUP.

omezení působnosti na SMEs v souladu s deklarovaným cílem zjednodušení přeshraničního podnikání právě pro tuto skupinu společností.⁷⁵

Článek 14 odst. 3 návrhu SUP vyžaduje, aby nově zakládaným SUP členské státy umožnily absolvovat proceduru zápisu do rejstříku v celém rozsahu elektronicky, aniž by se musel zakládající společník dostavit k jakémukoli orgánu členského státu zápisu.⁷⁶ Uskutečnění zápisu do rejstříku online je však pouze možností, nikoli povinností zakládajícího společníka, který si stejně tak může zvolit klasický způsob zápisu do rejstříku platný ve státě zápisu.⁷⁷ Při online zápisu SUP do obchodního rejstříku je povinnost užít vzorové stanovy a šablonu pro zápis do rejstříku, které budou přijaty ve formě prováděcího aktu Komise.⁷⁸ To umožní snadnější přizpůsobování těchto vzorových dokumentů změnám podnikatelského prostředí bez nutnosti řádného legislativního postupu, jak by tomu bylo v případě, že by tyto dokumenty byly přijaty v rámci směrnice SUP.⁷⁹

Šablona vzorových stanov, stejně jako stanovy individuální, musí obsahovat minimální obsahové požadavky stanovené v článku 11 návrhu SUP, tedy ustanovení o vzniku společnosti, úpravu obchodního podílu, základního kapitálu, organizace společnosti, účetnictví a zrušení SUP. Po vzniku společnosti (SUP nabyde právní osobnost dnem, kdy je zapsána do obchodního rejstříku členského státu zápisu⁸⁰) je možné stanovy SUP měnit

⁷⁵ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem COM(2014) 212 final ze dne 10.9.2014.

⁷⁶ Posouzení dopadů k návrhu SUP uvádí, že v době předložení návrhu byl v 16 z 28 členských států EU umožněn online zápis do rejstříku bez účasti notáře či jiných příslušných orgánů. Konkrétně se jednalo o Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Lotyšsko, Litvu, Maltu, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Švédsko a Velkou Británii. European Commission. Impact Assessment: Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on single-member private limited liability companies, SDW(2014)124 final dated 9.4.2014, p.45.

⁷⁷ V souladu s § 18 an. zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a §17 nařízení vlády č. 351/2003 Sb., musí být návrh na zápis do obchodního rejstříku ČR, který provádí rejstříkový soud, podán výlučně prostřednictvím vyplněného elektronického formuláře dostupného na stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR.

⁷⁸ Čl. 14 odst. 4, čl. 11 odst. 3, čl. 13 odst. 2 návrhu SUP.

⁷⁹ Důvodová zpráva k návrhu SUP.

⁸⁰ Čl. 14 odst. 2 návrhu SUP.

v souladu s požadavky vnitrostátního práva státu, v jehož rejstříku je zapsána, přičemž musí být zachován minimální obsah uvedený v článku 11.⁸¹

SUP se zapisuje do rejstříku ve státě, v němž má mít své sídlo.⁸² Zároveň, jak bylo uvedeno výše, umožňuje návrh SUP oddělení sídla a ústřední správy za předpokladu, že budou obě na území členských států EU, a pravděpodobně tak bude nezdědka docházet k situacím, kdy bude SUP zapsána ve státě, v němž nevykonává svou primární, ba dokonce žádnou činnost.

Kompletní provedení řízení o zápisu do rejstříku online má zároveň vést ke zrychlení procedury. Členské státy vydají osvědčení o dokončení řízení ve lhůtě tří dnů ode dne, kdy obdrží příslušný orgán veškerou potřebnou dokumentaci.⁸³ Pro účely zápisu mohou členské státy vyžadovat pouze informace nebo dokumentaci stanovené v článku 13 návrhu SUP týkající se jména, adresy a dalších nezbytných údajů k identifikaci osoby zakládajícího společníka, příp. skutečného majitele⁸⁴ nebo zástupce, který provádí zápis jménem zakladatele SUP, dále tytéž informace o osobách oprávněných zastupovat SUP vůči třetím osobám a v soudních řízeních, firmu SUP, adresu sídla a ústřední správy, předmět podnikání, údaj o základním kapitálu a jmenovité hodnotě jediného podílu, stanovy SUP a vznikla-li SUP přeměnou jiné formy obchodní společnosti, pak také rozhodnutí povolující její přeměnu.⁸⁵ Členským státům je ponecháno rozhodnout, které informace či identifikační prostředky považují za nezbytné pro ověření totožnosti výše zmíněných osob.

Členské státy si rovněž zachovávají možnost volby v otázce, zda stanoví pravidla pro ověřování identity zakládajícího společníka a jakékoli další osoby, která zápis provádí jeho

⁸¹ Čl. 12 návrhu SUP.

⁸² Čl. 14 odst. 1 SUP.

⁸³ Čl. 14 odst. 4 návrhu SUP.

⁸⁴ Návrh SUP neobsahuje definici pojmu „skutečný majitel“. Proto dle mého názoru bude třeba uplatnit definici obsaženou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES, jejíž článek 3 odst. 6 uvádí, že skutečným majitelem je „fyzická osoba nebo osoby, které v konečném důsledku vlastní nebo kontrolují klienta, nebo fyzická osoba nebo osoby, jejichž jménem se transakce nebo činnost provádí...“.

⁸⁵ Čl. 13 odst. 1 návrhu SUP.

jménem, nebo nikoli a podmínky přijatelnosti dokumentů a dalších informací předkládaných orgánu pro zápis do rejstříku, což vyplývá z formulace obsažené v návrhu SUP.⁸⁶ Důsledkem této volby tak může vzniknout významná propast mezi jednotlivými právními řády členských států, kdy některé zavedou systém dostatečné kontroly skrze přísná pravidla ověřování totožnosti, zatímco jiné této možnosti nevyužijí. Nadto se potenciálně mohou zakladatelé SUP potýkat se 28 rozdílnými režimy ověřování totožnosti založenými na kombinaci pravidel pro ověřování a dokumentů k tomuto ověřování potřebných.⁸⁷ Právě na omezení takovýchto rozdílů v národních právních úpravách, s nimiž se musí zakladatelé dceřiných společností v zahraničí nákladně seznamovat a následně jim vyhovět, měl být návrh SUP zacílen.⁸⁸

Přestože ověření totožnosti zakladatele a dalších osob podléhá vnitrostátním předpisům, návrh SUP stanoví povinnost členských států pro účely ověření uznávat a přijímat identifikační prostředky, včetně těch vydaných elektronicky, vydané v jiných členských státech nebo jejich jménem.⁸⁹ Z tohoto požadavku může vyplývat obava z rizika, že bude členský stát nucen uznat a přijmout nedůvěryhodný identifikační prostředek.

Konečným důsledkem úpravy online zakládání společností jsou obavy ze snížení transparentnosti a znesnadnění výkonu kontroly v procesu zakládání společností zacílené na odhalování praní špinavých peněz a financování terorismu.⁹⁰ Hodnocení dopadů návrhu SUP uznává existenci potenciálního rizika podvodného zneužití online zápisu, avšak dodává, že je nutné poměřovat toto riziko ve vztahu k hlavním benefitům návrhu, a těmi jsou zvýšení

⁸⁶ Čl. 14 odst. 5 návrhu SUP zní: „Členské státy mohou stanovit pravidla...“, nikoli „Členské státy stanoví pravidla...“.

⁸⁷ WUISMAN, Iris. The Societas Unius Personae (SUP), *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 1, s. 34-44, ISSN: 1572-4999.

⁸⁸ Důvodová zpráva k návrhu SUP.

⁸⁹ Čl. 14 odst. 5 návrhu SUP.

⁹⁰ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem COM(2014) 212 final ze dne 10.9.2014. Notaries of Europe Proposal for Directive on creation of single-member private limited liability companies not acceptable as it stands, press release [online] 9 April 2014 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <<http://www.notaries-of-europe.eu/news/press-releases/directive-sup-cp>>. European Trade Union Confederation. ETUC position on single-member private limited liability companies [online] 11.6.2014 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <<https://www.etuc.org/documents/etuc-position-single-member-private-limited-liability-companies#>>>.

míry zakládání dceřiných společností v zahraničí a pozitivní ekonomické i sociální dopady společné s rozvojem podnikání v EU. Hodnocení dopadů argumentuje, že toto riziko již bylo posuzováno v šestnácti členských státech, které povolují online zápisy do rejstříku, a proto by nemělo představovat překážku SUP.⁹¹ Je však třeba si uvědomit, že toto riziko existuje v současné době v Evropě pouze ve značně oslabené podobě, jelikož dotyčné státy nejsou povinny uznávat identifikační prostředky vydané jinými členskými státy nebo jejich jménem. Rizikovost článku 14 tak bude nepřímo úměrná kvalitě právního rámce nastaveného členskými státy pro proceduru zápisu do rejstříku.⁹²

2.2.1.2 Vznik SUP přeměnou

Druhým způsobem vzniku SUP, kterému však je v odborné literatuře věnováno ve srovnání s kontroverzním založením SUP online výrazně méně prostoru, je přeměna již existující společnosti v jiné právní formě. Definice přeměny obsažená v návrhu SUP je zvolena nešťastně, jelikož uvádí, že přeměnou se rozumí „*proces, kterým se stávající společnost stane SUP nebo přestane být SUP*“.⁹³ Při doslovném výkladu by potom pojem přeměny zahrnoval i zrušení SUP s likvidací, které zjevně přeměnou pro účely návrhu SUP není.

Návrh SUP upravuje vznik SUP přeměnou jiné společnosti ve článku 9, který stanoví povinnost členských států zajistit, aby SUP mohla vzniknout přeměnou forem společností uvedených v příloze 1.⁹⁴ Z formulace však není zřejmé, zda je členským státům ponechána volnost možnost přeměny v SUP vztáhnou i na jiné formy obchodních společností v příloze

⁹¹ European Commission. Impact Assessment: Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on single-member private limited liability companies, SDW(2014)124 final ze dne 9.4.2014, p. 30.

⁹² WUISMAN, Iris. The Societas Unius Personae (SUP), *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 1, p. 34-44, ISSN: 1572-4999.

⁹³ Čl. 2 bod 2 návrhu SUP.

⁹⁴ Čl. 9 odst. 1 návrhu SUP.

neuvedené.⁹⁵ Tato otázka se nabízí zejména ve vztahu k akciovým společnostem s jediným akcionářem, na něž se, jak bylo uvedeno výše, aplikuje část první návrhu SUP.

Odpověď poskytuje důvodová zpráva, dle níž mohou založit SUP cestou přeměny „*pouze společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I*“.⁹⁶ Nevyžaduje se, aby taková společnost měla pouze jediného společníka. Lze tedy uzavřít, že ve věci vzniku SUP přeměnou Komise v návrhu směřuje k maximální harmonizaci, kdy unijní opatření zcela pokrývají věcnou působnost předmětu úpravy, a členské státy tak nemohou při implementaci přijmout pravidla nad rámec toho, co je směrnici požadováno.⁹⁷

Přeměnou jiné formy obchodní společnosti na SUP není ovlivněna právní osobnost společnosti, ani její práva a povinnosti, založené před přeměnou. Návrh SUP stanoví pouze pravidla přípustnosti přeměny, jimiž jsou usnesení společníků, příp. rozhodnutí jejího jediného společníka, povolující přeměnu společnosti na SUP, soulad stanov společnosti s použitelným vnitrostátním právem a požadavek na rozvahu společnosti, kdy čistá aktiva společnosti musí být rovna nebo vyšší než součet upsaného základního kapitálu a té části rezervních fondů, která podle stanov nesmí být použita k plnění ve prospěch společníka.⁹⁸ Pokud jde o postup přeměny, odkazuje směrnice na úpravu vnitrostátními předpisy.⁹⁹

2.2.1.3 Přeměna SUP na jinou právní formu a její zrušení

Stejně jako mají vnitrostátní obchodní společnosti možnost přeměny na formu SUP, může rovněž SUP kdykoli rozhodnout o své přeměně na jinou formu obchodní společnosti

⁹⁵ JUNG, Stephanie. *Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups*. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-694. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

⁹⁶ Důvodová zpráva k návrhu SUP.

⁹⁷ Opakem je metoda minimální harmonizace, která představuje pro členské státy povinnost podřídit se pouze minimálním požadavkům ze strany Evropské unie. Členské státy mohou dále přijímat nebo zachovat opatření přísnější. Touto metodou se zavádí určitý minimální standard, jenž je zachováván ve všech členských státech Evropské unie. Zatímco maximální harmonizaci lze spatřovat při harmonizaci měrných jednotek nebo aktuální otázky smluv o spotřebitelském úvěru, metoda minimální harmonizace je aplikována například v oblasti zlepšování pracovního prostředí. WEATHERILL, S. Maximum versus Minimum Harmonization: Choosing between Unity and Diversity in the Search of the Soul of the Internal Market. In: *From Single Market to Economic Union: Essays in Memory of John A. Usher*, edited by N.N. Shuibhne and L.W. Gormley, Oxford: Oxford University Press, 2012, ISBN 9780199695706. p. 175-199.

⁹⁸ Čl. 9 odst. 3 návrhu SUP.

⁹⁹ Recitály, bod 11 návrhu SUP.

v souladu s postupem stanoveným vnitrostátním právem.¹⁰⁰ Oprávněným orgánem pro toto rozhodnutí je jediný společník SUP, který nemůže rozhodování ve věcech přeměny delegovat na řídicí orgán.¹⁰¹

Návrh SUP rovněž zakládá povinnost zrušení nebo změny právní formy pro SUP, přestane-li splňovat požadavky směrnice. Neučiní-li kroky pro uskutečnění přeměny samotná SUP, je příslušným orgánům na úrovni členských států svěřena pravomoc ke zrušení takové SUP ex offio.¹⁰²

2.2.2 Kapitálová struktura SUP

2.2.2.1 Minimální základní kapitál a podíl v SUP

Koncepce reálné tvorby a udržení základního kapitálu jako klasický prostředek ochrany věřitelů se postupně z evropského práva obchodních korporací vytrácí pod vlivem americké praxe a na jeho místo nastupují alternativní prostředky ochrany.¹⁰³ V souladu s tímto trendem je jedním ze základních znaků SUP v podstatě absence požadavku reálného minimálního kapitálu. Podle článku 16 návrhu SUP činí základní kapitál SUP 1 euro nebo jednu jednotku národní měny ve státech, které nejsou členy Evropské měnové unie.¹⁰⁴

Dle recitálů k návrhu SUP je požadavek pouze symbolické částky logickou konsekvencí faktu, že v současnosti již většina členských států podnikla kroky ke zrušení požadavku na minimální základní kapitál, případně k jeho minimalizaci, ve společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem.¹⁰⁵ Požadavek vysokého povinného základního kapitálu pro SUP by byl proti smyslu návrhu, jelikož by působil jako překážka zakládání této

¹⁰⁰ Čl. 25 odst. 2 návrhu SUP.

¹⁰¹ Čl. 21 návrhu SUP odst. 2 písm. i) návrhu SUP.

¹⁰² Čl. 25 odst. 1 návrhu SUP.

¹⁰³ ČERNÁ, Stanislava. Přehodnotí Evropa přístup k základnímu kapitálu? *Právní rozhledy*, listopad 2005, č. 22, s. 816

¹⁰⁴ K 1.4. 2017 nejsou členy Evropské měnové unie tyto státy: Bulharsko, Česko, Dánsko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Švédsko a Spojené království.

¹⁰⁵ V České republice je od 1.1. 2014, kdy nabyl účinnosti zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, stanoven minimální základní kapitál pro společnosti s ručením omezeným bez ohledu na počet společníků 1 Kč. Tato částka nahradila dřívější požadavek minimálního základního kapitálu ve výši 200 000 Kč stanovený zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

formy společnosti a znevýhodňoval ji tak ve vztahu k národním formám společností s ručením omezeným.¹⁰⁶

SUP vydává pouze jediný nedělitelný podíl, jehož maximální hodnota není v návrhu SUP omezena. Aby se zamezilo zneužívání a zjednodušila kontrola, zakazuje se výslovně jakékoli štěpení podílu, vydávání jiných podílů či nabytí tohoto jediného podílu samotnou SUP. Naopak návrh SUP upravuje situaci, kdy jediný podíl bude ve spoluvlastnictví více osob. V takovém případě se považují spoluvlastníci ve vztahu ke společnosti za jediného společníka a svá práva vykonávají prostřednictvím zástupce, jehož totožnost se zapisuje do obchodního rejstříku. Za splnění závazků přijatých zástupcem pak ručí vlastníci podílu společně a nerozdílně.¹⁰⁷

V duchu liberalizace se na SUP nebudou vztahovat pravidla ukládající povinnost vytvářet zákonné rezervní fondy, zároveň ale členské státy umožní společnosti vytvářet rezervní fondy v souladu s jejími stanovami. Výše upsaného a splaceného¹⁰⁸ základního kapitálu musí být uvedena na obchodních dopisech a objednávkových listech a rovněž musí být uvedena na webových stránkách společnosti.¹⁰⁹ Po založení společnosti lze zvyšovat nebo snižovat její základní kapitál, a to peněžitým i nepeněžitým plněním.¹¹⁰

2.2.2.2 Ochrana věřitelů

Jelikož symbolická výše minimálního základního kapitálu v kombinaci s omezeným ručením společníků do výše upsaného základního kapitálu vyvolávají obavy z nedostatečné ochrany věřitelů společnosti, zavádí návrh SUP jako alternativní nástroj ochrany kontrolní mechanismus plnění uskutečněných ve prospěch jediného společníka SUP. Komise tedy namísto úpravy povinného vkládání rozsáhlého majetku do společnosti zvolila pro účel

¹⁰⁶ Recitály, bod. 19 návrhu SUP.

¹⁰⁷ Čl. 15, 16 návrhu SUP. Recitály, bod 20 návrhu SUP.

¹⁰⁸ V souladu s čl. 17 návrhu SUP musí být protiplnění za podíl plně splaceno v okamžiku zápisu SUP do rejstříku. Je-li zápis prováděn online, platí se protiplnění na bankovní účet SUP.

¹⁰⁹ Čl. 16 návrhu SUP.

¹¹⁰ Čl. 17 odst. 2 návrhu SUP.

ochrany věřitelů přísnější kontrolu odčerpávání zdrojů z SUP.¹¹¹ Pravidla v této oblasti z velké části vychází z návrhu nařízení o statutu SPE, přičemž jsou oproti předchozímu návrhu, který byl právě kvůli nedostatečné ochraně věřitelů kritizován, zpřísněna, a to i z důvodu, že orgánem rozhodujícím o uskutečnění plnění ve prospěch společníka je tento jediný společník SUP. Plnění ve prospěch společníka může SUP poskytnout pouze na doporučení řídicího orgánu a při splnění dvou podmínek, a to rozvahového testu a testu solventnosti.^{112,113} Dle recitálů návrhu SUP by se na využití základního kapitálu jediným společníkem neměla vztahovat žádná další omezení.¹¹⁴

Rozvahový test vychází z porovnání relevantních položek na straně aktiv a na straně pasiv rozvahy společnosti. SUP nesmí poskytnout plnění ve prospěch jediného společníka, „*jestliže ke dni skončení posledního účetního období vlastní kapitál vyplývající z roční účetní závěrky SUP je nižší nebo by po poskytnutí plnění byl nižší než výše základního kapitálu zvýšená o tu část rezervních fondů, která podle stanov SUP nesmí být použita k plnění ve prospěch společníka.*“¹¹⁵

Test solventnosti splní taková společnost, která po poskytnutí plnění jedinému společníkovi bude schopna plnit řádně své dluhy. Orgánem příslušným k posouzení solventnosti je řídicí orgán, který písemně potvrdí v prohlášení o solventnosti, že zvažil veškeré relevantní skutečnosti a dospěl k odůvodněnému stanovisku o schopnosti SUP v roce následujícím po dni navrhovaného plnění ve lhůtě splatnosti platit dluhy z běžné obchodní činnosti. Toto prohlášení musí být řídicím orgánem podepsáno a předáno jedinému

¹¹¹ JUNG, Stephanie. Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-694. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

¹¹² Čl. 18 návrhu SUP.

¹¹³ Pro plnění ve prospěch jediného společníka SUP je prohlášení o solventnosti *conditio sine qua non* na rozdíl od úpravy v návrhu nařízení o statutu SPE, který ve věci povinnosti prohlášení o solventnosti (v návrhu nařízení o statutu SPE označováno jako „osvědčení platební schopnosti“) odkazoval na úpravu ve stanovách společnosti. Návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008, čl. 21 odst. 2.

¹¹⁴ Recitály, bod. 19 návrhu SUP.

¹¹⁵ Čl. 18 odst. 2 návrhu SUP.

společníkovi nejméně 15 dní před přijetím rozhodnutí o výplatě plnění. Prohlášení o solventnosti je zároveň vhodným způsobem zveřejněno.¹¹⁶

Každý jednotlivý člen řídicího orgánu může být shledán odpovědným za to, že doporučil uskutečnění plnění, přestože věděl nebo měl vědět, že je v rozporu s testem rozvahy nebo solventnosti. Jedná se o konkrétní projev požadavku na výkon funkce člena voleného orgánu s péčí řádného hospodáře, tedy s nezbytnou loajalitou, s potřebnými znalostmi a pečlivostí.¹¹⁷ Totéž platí pro jediného společníka, který o uskutečnění plnění s definitivní platností rozhoduje.¹¹⁸ Článek 19 návrhu SUP zavádí povinnost jediného společníka navrátit SUP plnění poskytnuté v rozporu s požadavky směrnice, věděl-li nebo mohl-li vědět o tomto rozporu. Návrh SUP neupravuje vzájemný vztah mezi odpovědností podle článku 18 a povinností plnění vrátit podle článku 19 ani se nevyjadřuje k situaci, kdy bude odpovědný jak jediný společník, tak člen řídicího orgánu SUP. Tyto otázky tak budou ponechány vnitrostátní právní úpravě.¹¹⁹

2.2.3 Správa a řízení SUP

Ve věci organizační struktury neusiluje návrh SUP o celistvou úpravu a soustředí se především na regulaci v aspektech, které mohou usnadnit řízení dceřiných společností v zahraničí. Jedná se především o otázky rozhodovací pravomoci jediného společníka a jeho oprávnění vydávat příkazy řídicímu orgánu.

2.2.3.1 Jediný společník

Nejvyšším orgánem SUP, který vykonává pravomoci valné hromady, je jediný společník SUP. Jediný společník je oprávněn rozhodovat o schválení účetní závěrky, plnění ve prospěch společníka, zvýšení nebo snížení základního kapitálu, jmenování a odvolání členů řídicího orgánu SUP, jejich případných odměnách, změně sídla, jmenování a odvolání

¹¹⁶ Čl. 18 odst. 3, 4 návrhu SUP.

¹¹⁷ V českém právním řádu nalezneme tuto povinnost v § 159 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a je dále rozvedena v § 51 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech.

¹¹⁸ Čl. 18 odst. 6 návrhu SUP.

¹¹⁹ JUNG, Stephanie. *Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups*. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-694. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

auditora, přeměně a zrušení SUP či jakékoli jiné změně stanov. Rozhodování v těchto taxativně určených záležitostech nemůže jediný společník přenést na řídicí orgán.¹²⁰ Nemožnost delegace může být často velmi problematická z hlediska střetu zájmů, zejména v případech, kdy bude jediný společník rozhodovat o plnění ve svůj prospěch (ať už ve formě plnění podle článku 18 nebo v případě, že bude sám členem řídicího orgánu). Pro zajištění jisté úrovně transparentnosti požaduje návrh SUP, aby taková rozhodnutí byla alespoň písemně zaznamenána a tyto záznamy byly uchovány po dobu pěti let.¹²¹ V zájmu usnadnění přeshraniční činnosti SMEs a dalších společností umožňuje návrh SUP jedinému společníkovi přijímat rozhodnutí bez nutnosti svolání valné hromady a dále zakazuje členským státům ukládat formální omezení rozhodovací pravomoci jediného společníka, včetně požadavků na místo a čas přijetí rozhodnutí.¹²²

2.2.3.2 Řízení a jednání za společnost

Řízení SUP a výkon veškerých pravomocí, kterými nedisponuje jediný společník nebo případná dozorčí rada¹²³, jsou svěřeny řídicímu orgánu složenému z jednoho nebo více jednatelů, jejichž počet určují stanovy. Jednateli SUP mohou být vždy fyzické osoby a dovoluje-li to vnitrostátní právo členského státu, v němž je SUP zapsána v rejstříku, pak také osoby právnické.¹²⁴ Návrh SUP stručně obsahuje úpravu jmenování a odvolání jednatelů stejně jako překážky výkonu funkce jednatele. Za krok správným směrem je považováno zavedení odpovědnosti faktického jednatele (tzv. „shadow-director“) ve článku 22 odst. 7 návrhu SUP, tedy takové osoby, jejíž pokyny jednatele společnosti standardně plní, aniž by byla formálně jmenována jednatelem.^{125,126}

¹²⁰ Čl. 21 návrhu SUP.

¹²¹ Čl. 21 odst. 1 návrhu SUP. Recitály, bod 21 návrhu SUP.

¹²² Čl. 21 odst. 3 návrhu SUP. Důvodová zpráva k návrhu SUP.

¹²³ Návrh SUP neobsahuje vyjma čl. 22 žádné další ustanovení týkající se dozorčí rady. Podmínky zřízení a její působnost tak budou s největší pravděpodobností ponechány vnitrostátní právní úpravě.

¹²⁴ Česká právní úprava umožňuje od 1.1. 2014, aby členem voleného orgánu právnické osoby byla jiná právnická osoba. § 152 an. Zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹²⁵ ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh smernice o spoločnostiach s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

¹²⁶ Jednatelem se podle čl. 2 bodu 5 návrhu SUP rozumí „člen řídicího orgánu, buď formálně jmenovaný, nebo fakticky zastávající funkci jednatele.“.

Řídící orgán SUP je rovněž oprávněn zastupovat společnost, a to zejména při uzavírání smluv se třetími osobami a ve věcech procesních. Nevyžadují-li stanovy, aby více jednatelů zastupovalo společnost ve vztazích se třetími osobami společně, pak je každý z nich oprávněn jednat za společnost samostatně. Jakákoli další omezení jednatelejšího oprávnění, ať už vyplývají ze stanov nebo rozhodnutí jediného společníka nebo řídícího orgánu, nejsou účinná vůči třetím osobám, a to ani v případě, že byla zveřejněna. Společnost je úkony řídícího orgánu vázána i v případě, že uvedené jednání nespadá do oblasti působnosti SUP. Povolují-li to stanovy společnosti, může řídící orgán přenést zastupování společnosti na jiné osoby, přičemž je výslovně zakázáno delegovat povinnost podat návrh na prohlášení konkurzu, příp. obecně návrh na zahájení insolvenčního řízení.¹²⁷

2.2.3.3 Úprava koncernu

Přestože se v poslední době objevují snahy zaměřit se na problematiku podnikatelských seskupení v rámci evropského práva¹²⁸, doposud nebyla vytvořena harmonizovaná úprava prosazování řídícího vlivu v rámci koncernu.¹²⁹ Vzhledem k tomu, že jedním z primárních cílů směrnice je ulehčení zakládání a řízení dceřiných společností za hranicemi domovského státu společnosti, dotýkají se ustanovení návrhu SUP i fungování podnikatelských seskupení. Článek 22 návrhu SUP upravuje vydávání pokynů společníkem vůči statutárnímu orgánu. Za účelem usnadnění fungování skupin společností by tyto příkazy měly být pro statutární orgán závazné vyjma případů, kdy vydaný pokyn odporuje stanovům společnosti nebo vnitrostátnímu právu.¹³⁰ Jelikož se právní předpisy jednotlivých členských států výrazně rozcházejí v úpravě zákonnosti instrukcí vydávaných nejvyšším orgánem

¹²⁷ Čl. 24 návrhu SUP.

¹²⁸ Srov. návrh Evropského modelového zákona o obchodních společnostech (European Model Company Act -- EMCA) z roku 2015, který obsahuje mimo jiné kapitolu obsahující právní rámec podnikatelských seskupení. Dostupné z: <<http://www.commerciallaw.com.ua/attachments/article/96/Final%20Draft%20EMCA%20Code.pdf>>.

¹²⁹ Návrh Deváté směrnice z 80. let, obsahující ucelenou regulaci koncernu, nebyl přijat především z důvodu neschopnosti dosáhnout kompromisu v otázkách ručení řídící osoby za závazky ovládaných osob, požadavku transparentnosti a povinnosti zveřejňování vztahů uvnitř koncernu. Council of the European Communities. Draft Proposal for a Ninth Council Directive pursuant to Article 54(3)(g) of the EEC Treaty relating to links between undertakings and in particular to groups [online] 1984 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <https://www.mhc.ie/uploads/9th_proposal.pdf>.

¹³⁰ Čl. 23 odst. 2 návrhu SUP. Důvodová zpráva k návrhu SUP.

statutárnímu orgánu, bude se muset jediný společník mateřské společnosti seznámit s režimy všech členských států, v nichž bude mít daná mateřská společnost založeny společnosti dceřiné. Jedinou možností, jak se vyhnout této zátěži, bude rozdělení sídla a ústřední správy dceřiných společností umožněné návrhem SUP a následná koncentrace sídel dceřiných společností v jediném členském státu.¹³¹

K otázce pokynů poškozujících zájmy dceřiné společnosti v zájmu koncernu jako celku se návrh SUP výslovně nevyjadřuje, a ponechává se tak vnitrostátnímu právu, aby upravilo závaznost pokynů řídící osoby a případnou povinnost kompenzace újmy, která vznikla plněním pokynů v zájmu koncernu jako celku osobě řízené. Nadále tak budeme svědky konfliktu mezi konceptem francouzského kasačního soudu (Cour de cassation), označovaného jako doktrína Rosenblum, spočívající v předběžné kontrole negativních důsledků pokynů, a konceptem německým vyžadujícím transparentnost koncernových vztahů s povinností vyrovnávání újmy.¹³²

2.2.4 Prostor pro implementaci

Členské státy jsou povinny přijmout příslušné právní a správní předpisy pro dosažení souladu s návrhem SUP ve standardní implementační lhůtě dvou let od přijetí směrnice.¹³³ Komise však v návrhu SUP blíže nespecifikuje, jakým způsobem má být implementován do národních právních řádů. Důvodová zpráva pouze stanoví, že členské státy mají zavést SUP jako vnitrostátní právní formu společnosti.¹³⁴ Rozdíl mezi vnitrostátní a evropskou formou společnosti spočívá v rozhodném právu, kterým se obchodní korporace řídí. Čistě evropská právní forma společnosti je upravena pouze právem evropským bez odkazů na národní právní řády, naopak čistě vnitrostátní právní formy společností vycházejí výhradně z národního práva. Realita jednotného trhu však většinou nezahrnuje čistě

¹³¹ JUNG, Stephanie. *Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups*. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-694. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

¹³² ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

¹³³ Čl. 31 návrhu SUP.

¹³⁴ Důvodová zpráva k návrhu SUP.

vnitrostátní ani čistě evropské společnosti. Na jedné straně vnitrostátní právo obchodních korporací, zejména kapitálových, vykazuje vliv směrnic EU¹³⁵, na druhé pak úprava evropských entit odkazuje v otázkách neupravených na úrovni EU na vnitrostátní předpisy.¹³⁶ Tato „nesamostatnost“ evropské úpravy nadnárodních entit bývá často kritizována, jelikož vlivem aplikace vnitrostátního práva členských států, třebaže v omezeném rozsahu, v podstatě vzniká 28 národních variant takové entity.¹³⁷

Návrh SUP sice nestanoví pravidla pro implementaci harmonizované úpravy do národních právních řádů, avšak v bodu 10 recitálů k návrhu je deklarován respekt k tradicím členských států v oblasti práva obchodních korporací, a tedy potřeba poskytnutí flexibility ve vztahu ke způsobu a rozsahu, jakým budou ustanovení o zakládání a fungování SUP uplatňovat. Výsledkem tak mohou být dva stejně legitimní přístupy k implementaci harmonizovaných pravidel.

Zprvé mohou členské státy aplikovat pravidla obsažená v druhé části návrhu směrnice na všechny společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem. V tomto scénáři je třeba rozlišovat mezi vnitrostátní úpravou, která upravuje jednočlenné společnosti s ručením omezeným totožně s vícečlennými¹³⁸, a právním řádem, který vylučuje jednočlenné společnosti s ručením omezeným z obecné úpravy a stanoví pro ně zvláštní právní formu.¹³⁹ V členských státech EU, kde společnosti s ručením omezeným mohou mít

¹³⁵ Jedná se o tzv. první až dvanáctou směrnici v oblasti práva obchodních společností, které upravují mimo jiné povinnost zveřejňování údajů o společnostech, minimální základní kapitál, vnitrostátní přeměny společností, přeshraniční fúze, pravidla vedení účetnictví atd. Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii. *Přehled hlavních právních předpisů* [online] 8.11.20 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/evropska_unie/eu_pro_podnikatele/jak_ovlivnit_predpisy_eu/pravo_obchodnich_spolecnosti/-zastupitelske_urady-representation_brussels-publish-cz-evropska_unie-eu_pro_podnikatele-jak_ovlivnit_predpisy_eu-pravo_obchodnich_spolecnosti-prehled_hlavnich_pravnich_predpisu.html>.

¹³⁶ JUNG, Stephanie. *Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups*. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-694. Dostupné z: <<https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033>>.

¹³⁷ Ve vztahu k SUP srov. ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh směrnice o společnostech s ručením obmedzeným s jediným společníkom (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

¹³⁸ Příkladem může být německá Gesellschaft mit beschränkter Haftung nebo česká společnost s ručením omezeným.

¹³⁹ Francouzské právo rozlišuje formu společnosti s ručením omezeným s nejméně dvěma společníky - SARL (société à responsabilité limitée) – a formu jednočlenné SRO – EURL (entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée).

jednoho, ale i více společníků, by při volbě prvního z implementačních scénářů došlo k nahrazení národní formy společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem SUP, čímž by se původní jednotná úprava společností s ručením omezeným rozštěpila na národní formu se dvěma a více společníky a na SUP. V ostatních členských státech, kde je již zavedena dvojí úprava společností s ručením omezeným, by byla zrušena národní forma jednočlenné společnosti, a ta by byla nahrazena formou SUP.¹⁴⁰

Druhou možností je zavést SUP jako samostatnou právní formu společností existující nezávisle a paralelně vedle klasických vnitrostátních společností s ručením omezeným s jediným společníkem. V takovém případě by byla SUP alternativou národním formám obchodních společností s ručením omezeným a podnikatel by si tak mohl vybrat, zda založí jednočlennou společnost s ručením omezeným podle národního práva nebo podle práva evropského, jelikož by byly národní formy jednočlenných společností beze změny zachovány. Vzhledem k tomu, že druhý implementační scénář nevyžaduje, aby členské státy zasahovaly do své stávající úpravy, lze souhlasit s názorem, že právě druhou možnost zvolí většina členských států včetně České republiky.¹⁴¹

¹⁴⁰ JUNG, Stephanie. Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-6941. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

¹⁴¹ Tamtéž.

3 Projednávání návrhu SUP

3.1 Politický kompromis

Dne 28. května 2015 byl Radou Evropské unie pro konkurenceschopnost¹⁴² v rámci řádného legislativního postupu přijat obecný přístup Rady k návrhu SUP ve znění předloženém Komisí, který ve značném rozsahu upravuje původní návrh SUP¹⁴³ Obecný přístup Rady představuje politický kompromis dosažený v Radě EU před tím, než Evropský parlament přijme postoj k návrhu dotčeného legislativního aktu v prvním čtení. Smyslem obecného přístupu Rady je urychlit legislativní postup a v optimálním případě i usnadnit dohodu mezi Radou a Parlamentem, jelikož tento dokument naznačuje Parlamentu, jakým směrem se bude postoj Rady k předloženému návrhu ubírat.¹⁴⁴ Přestože byl obecný přístup Rady přijat téměř před dvěma lety, doposud se nepodařilo dosáhnout finálního rozhodnutí ve věci návrhu SUP.

Diskuze ve Výboru stálých zástupců vlád členských států Evropské unie¹⁴⁵ se při přípravě kompromisního znění návrhu směrnice o SUP soustředila zejména na tři základní otázky, a to online zápis do rejstříku, sídlo a minimální základní kapitál, jejichž úprava ve znění schváleném Komisí vzbuzovala obavy z rizik spojených s legalizací výnosů z trestné

¹⁴² Rada pro konkurenceschopnost usiluje o zvýšení konkurenceschopnosti v celosvětovém měřítku a posílení hospodářského růstu v EU. Zabývá se čtyřmi základními oblastmi, jimiž jsou vnitřní trh, průmysl, výzkum a inovace, a vesmír. Na zasedáních rady pro konkurenceschopnost, která se konají čtyřikrát ročně, se setkávají ministři členských států odpovědní za sektory obchodu, hospodářství, průmyslu, výzkumu a vývoje a vesmíru společně s příslušnými evropskými komisaři. Příští zasedání Rady je naplánováno na 29 až 30. května 2017. Evropská Rada, Rada Evropské unie. *Rada pro konkurenceschopnost (COMPET)* [online] 24.1.2017 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/configurations/compet/>>.

¹⁴³ Rada Evropské unie. Výsledek jednání: Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem – obecný přístup. 9050/15 DRS 41 CODEC 751 ze dne 29. května 2015.

¹⁴⁴ Evropská Rada, Rada Evropské unie. *Rozhodovací proces v Radě* [online] 17.3.2017 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/decision-making/>>.

¹⁴⁵ Běžně bývá označován jako COREPER (Comité des Représentants Permanents) a je hlavním přípravným orgánem Rady.

činnosti a narušováním veřejného pořádku.¹⁴⁶ Následně došlo předsednictví v Radě¹⁴⁷ k závěru, že připravený kompromisní text minimalizuje riziko zneužití SUP, jelikož zavádí nové záruky týkající se online zápisu do rejstříku, nenarušuje systém pravidel proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, ba ho dokonce vylepšuje, přenechává úpravu sídla SUP právním řádům členských států, umožňuje členským státům dohlížet nad plněním ve prospěch jediného společníka a zavádí pro SUP povinnost tvorby zákonných rezerv.¹⁴⁸

3.2 Obecný přístup k návrhu SUP

Přílohou obecného přístupu Rady je návrh směrnice o SUP ve znění schváleném Radou (dále jen „návrh SUP (OP)“). V této podkapitole budou rozebrány hlavní znaky SUP, které jsou v návrhu SUP (OP) upraveny odlišně od textu předloženého Komisí, resp. jsou ponechány vnitrostátnímu právu.

Hned v úvodu návrhu SUP (OP) zaujme odstranění definic z článku 2 návrhu SUP. Přestože byly definice v návrhu SUP obsaženy v první části směrnice, tedy v té, která se vztahuje na všechny kapitálové společnosti s jediným společníkem, deklaruje návrh SUP (OP) jejich přenesení do části druhé, čímž cílí na omezení jejich působnosti pouze na společnosti ve formě SUP¹⁴⁹. Při bližším zkoumání druhé části návrhu SUP (OP) však dojdeme k závěru, že žádný z článků definici neobsahuje, a tedy Rada spíše odstranila článek 2 z návrhu SUP. Zejména ve věci faktického jednatele se tak v situaci, kdy byl kromě definic vypuštěn i článek 22 odst. 7 návrhu SUP upravující odpovědnost faktického jednatele, jedná o krok zpět.

¹⁴⁶ Council of the European Union. Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on single-member private limited liability companies - General approach. 8811/15 LIMITE DRS 39 CODEC 706 dated 21 May 2015, p. 2 – 5.

¹⁴⁷ V první polovině roku 2015 vykonávalo předsednictví v Radě Lotyšsko, v tzv. „trojici“ ho doplnila Itálie a Luxembursko.

¹⁴⁸ Council of the European Union. Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on single-member private limited liability companies - General approach. 8811/15 LIMITE DRS 39 CODEC 706 dated 21 May 2015, p.2 – 5.

¹⁴⁹ Poznámka pod čarou č. 7 návrhu SUP (OP), která zdůvodňuje vypuštění článku 2 z návrhu SUP zní: „Definice byly přesunuty do příslušných článků. V návaznosti na vypuštění článku 2 bude číslování článků v pozdější fázi upraveno.“

3.2.1 Obecná charakteristika SUP

Návrh SUP (OP) stejně jako předkládaný dokument Komise povoluje, aby SUP jako jediný společník zřídila jinou SUP, příp. jinou společnost s ručením omezeným. Nadto však kompromis Rady stanoví limit takovému řetězení společností tím, že umožňuje členským státům stanovit pravidla zakazující řetězení, pokud by vedlo ke křížovému nebo kruhovému vlastnictví.¹⁵⁰ Cílem je zamezit situaci, kdy SUP nepřímo drží své vlastní akcie, a to buď v situaci, kdy dvě společnosti navzájem vlastní své akcie, nebo v případě třech a více společností vlastnicích akcie navzájem tak, že poslední společnost v řetězci vlastní jediný podíl SUP.¹⁵¹

Zatímco návrh SUP vyžaduje, aby společnost splňující požadavky směrnice, byla označena zkratkou SUP bez ohledu na stát, v němž je zapsána do rejstříku¹⁵², Rada se rozhodla zohlednit národní aspekt SUP, a odlišit tak SUP od čistě evropských entit, které jsou označovány totožně ve všech členských státech. Článek 7 odst. 3 návrhu SUP (OP) opravňuje členský stát vyžadovat, aby SUP zapsané do rejstříku v tomto státě, doplnily do svého názvu údaj umožňující identifikaci dotyčného členského státu zápisu. Je ponecháno jednotlivým členským státům rozhodnout, jakým způsobem budou v názvu společnosti uvedeny. Preambule návrhu SUP (OP) uvádí například možnost doplnit zkratku SUP zkratkou názvu členského státu (např. SUP – CZ pro SUP zapsanou v České republice) nebo uvést zkratku, která se v daném členském státě používá pro společnosti s ručením omezeným (např. SUP – s.r.o.)¹⁵³. avšak nevyklučuje ani jiné formy identifikace.

Úprava cílí na zjednodušení orientace pro třetí strany, které budou z názvu SUP informovány nejen o tom, že se dotyčná společnost řídí režimem stanoveným směrnicí o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, ale rovněž budou moci snadno identifikovat subsidiární národní právo, použitelné na otázky, které nejsou směrnicí

¹⁵⁰ Čl. 6 odst. 1 návrhu SUP (OP)

¹⁵¹ návrh SUP (OP), preambule, bod 11

¹⁵² Čl. 7 odst. 3 návrhu SUP

¹⁵³ návrh SUP (OP), preambule, bod 9

upraveny.¹⁵⁴ Toho by bylo dle mého názoru lépe dosaženo v případě, kdy by se národní identifikace společnosti bez výjimky vyžadovala ve všech členských státech a byl by zároveň zaveden jednotný způsob identifikace. Přístup zvolený Radou se zdá být k dosažení kýženého cíle příliš liberální, jelikož by v konečném důsledku místo ke zjednodušení orientace mohl vést ke zmatení věřitelů, kteří by na vnitřním trhu EU přicházeli do kontaktu současně se společnostmi generálně označenými „SUP“ a zároveň se společnostmi, jejichž firmy budou obsahovat národní dodatky ve dvou i více podobách.

K otázce použitelného vnitrostátního práva je stejně jako v návrhu SUP rozhodné umístění sídla společnosti, avšak Rada specifikuje blíže normy vnitrostátního práva, kterými se SUP bude řídit. Návrh SUP (OP) stanoví, že primárně se použijí právní předpisy přijaté za účelem dosažení souladu se směrnicí a v neharmonizovaných záležitostech platné právní předpisy upravující společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I směrnice.¹⁵⁵ Toto ustanovení lze hodnotit pozitivně, jelikož zaručuje rovné postavení čistě vnitrostátních forem společností s ručením omezeným uvedených v příloze a SUP, jelikož členské státy nebudou moci na poměry SUP použít žádné jiné (resp. přísnější) právní předpisy. Bude-li s národní i evropskou formou společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem nakládáno v národním právním řádu totožně, bude zakladatel při rozhodování o formě společnosti volit podle zamýšleného poslání své společnosti a nebude ovlivněn výhodností právní úpravy pro jednotlivé formy.

3.2.2 Vznik SUP

Problematika založení, sídla, stanov a zápisu do rejstříku obsažená v kapitolách 2 až 4 návrhu SUP doznala ve znění schváleném Radou značných změn.

3.2.2.1 Vznik SUP přeměnou

Návrh SUP (OP) nadále umožňuje společnostem uvedeným v příloze I návrhu uskutečnit proces přeměny na SUP, ustupuje však od zakotvení hmotněprávních podmínek,

¹⁵⁴ JUNG, Stephanie. Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-22] ISSN: 0959-6941. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

¹⁵⁵ Čl. 7 odst. 4 návrhu SUP (OP).

za nichž se může společnost přeměnit, a naopak odkazuje v této otázce na podmínky stanovené vnitrostátními předpisy. Následkem přeměny může dojít k přemístění sídla do jiného členského státu EU pouze tehdy, povolují-li to právní předpisy obou dotčených států.¹⁵⁶ Absence definice procesu přeměny nijak neovlivňuje výklad tohoto pojmu v návrhu SUP (OP) oproti předloženému návrhu Komise. Ten sice s definicí přeměny pracoval, avšak ta byla zvolena tak nešťastně¹⁵⁷, že bylo stejně třeba systematickým výkladem ostatních článků návrhu SUP tuto definici zúžit.

3.2.2.2 Absence úpravy sídla a ústřední správy

Přestože bylo zakotvení možnosti oddělení sídla a ústřední správy stejně jako u návrhu nařízení o statutu SPE opakovaně Komisi vytýkáno, je namístě alespoň uznat, že se Komise k této otázce postavila čelem, což se nedá říct o výsledku jednání v Radě. Nejen, že návrh SUP (OP) nezaujal jasné stanovisko k úpravě sídla a ústřední správy, Rada dokonce článek 10 směrnice zkrátka jen vymazala, včetně odpovídajícího bodu preambule, a jako by nic plynule navázala na článek 9 článkem 11. Pracovní dokument, který sloužil jako podklad k finálnímu jednání a následnému přijetí obecného přístupu 28.května 2015, alespoň zmiňuje vymazání ustanovení o sídle společnosti, avšak nejasná fráze: „*Ustanovení o sídle byla vymazána předsednictvím. Tímto se nemění současný právní stav*“¹⁵⁸ neusnadňuje orientaci v myšlenkovém procesu Rady, zvláště když současný právní stav v podstatě neexistuje vzhledem k tomu, že směrnice o SUP dosud nebyla přijata. Pravděpodobně se tak na úpravu sídla a ústřední správy použijí vnitrostátní právní předpisy.¹⁵⁹

¹⁵⁶ Čl. 9 odst. 1 návrhu SUP (OP). Recitály, bod 11 návrhu SUP (OP).

¹⁵⁷ Pojem přeměny se podle čl. 2 návrhu SUP rozumí „*proces, kterým se stávající společnost stane SUP nebo přestane být SUP.*“ Taková definice by tedy zahrnovala i zrušení SUP s likvidací, což zjevně nebylo cílem evropských legislativců.

¹⁵⁸ „*Provisions on the seat have been deleted by the Presidency. This leaves unchanged the current legal situation*“ – překlad vlastní. Council of the European Union. Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on single-member private limited liability companies - General approach. 8811/15 LIMITE DRS 39 CODEC 706 dated 21 May 2015, p. 5.

¹⁵⁹ RAMMELOO, Stephan. The 2015 Proposal for an EU Directive on the Societas Unius Personae (SUP) - Another Attempt to Square the Circle? *The Dovenschmidt Quarterly* [online] 2015, no.2, p. 54-63 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <http://www.elevenjournals.com/tijdschrift/doqu/2015/2/DOQU_2211-9981_2015_003_002_003>.

3.2.2.3 Národní šablony zakladatelského právního jednání

Rovněž ve vztahu ke stanovám zaujala Rada odlišnou pozici než Komise a opět s nepříznivým výsledkem. Již z názvu kapitoly plyne záměr Rady odchýlit se o úpravy obsažené v návrhu SUP. Kapitola „Stanovy“ byla nahrazena v návrhu kapitolou „Akt či akty kterými se SUP zakládá“, která by tak měla zahrnovat i jiné nástroje. Ze znění článku 11 návrhu SUP (OP) vyplývá, že se celá kapitola omezuje na vzorové šablony, jejichž užití je omezeno pro zakládání SUP online. Jiných nástrojů (např. individuální stanovy pro účely tradičního procesu zápisu do rejstříku) se návrh Rady nedotýká.

V rozporu s hlavním cílem zavedení online zápisu do rejstříku, kterým je zjednodušení a sjednocení procesu v rámci celé EU, požaduje návrh SUP (OP), aby každý stát vytvořil vlastní národní online šablony pro každý akt, kterým se SUP zakládá. Namísto jedné obecné šablony vypracované Komisí, tak bude vytvořeno přinejmenším 28 rozdílných národních šablon, které nadto musí být povinně zveřejněny pouze v úředním jazyce, příp. jazycích, daného členského státu. Překlad online šablon do jazyků běžně používaných v mezinárodním obchodním styku je vítán, nikoli však vyžadován, a bude tak záležet na vůli členského státu zjednodušit zahraničním osobám zakládání společností na jeho území.¹⁶⁰ Není však vyloučeno, že budou nadále přetrvávat jazykové překážky, k jejichž snižování mají iniciativy na evropské úrovni směřovat.¹⁶¹ Pozitivně lze hodnotit alespoň taxativní výčet informací, jejichž uvedení jsou členské státy oprávněny ve vnitrostátních šablonách po zakladateli SUP požadovat, přičemž tímto není omezeno právo zakladatele poskytnout informace nad rámec požadavku, a tím způsobem individualizovat zakladatelské právní jednání.¹⁶²

¹⁶⁰ Čl. 11 návrhu SUP (OP).

¹⁶¹ European Commission Entrepreneurship Unit. Final Report: Internationalisation of European SMEs, s. 59. [online] 2010 [cit. 2017-03-27] Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10008/attachments/1/translations>>. European Commission. Impact Assessment: Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on single-member private limited liability companies, SDW(2014)124 final dated 9.4.2014, p.15.

¹⁶² Čl. 11 odst. 3, 4 návrhu SUP (OP).

3.2.2.4 Zápis do rejstříku

Podle Rady je zcela zásadní, aby byli zakladatelé SUP plně informováni o aplikovaných normách, a to zejména v případě, kdy učiní pouze nezbytně nutná rozhodnutí pro nejjednodušší založení společnosti a ve zbylých otázkách se budou dovolávat vnitrostátního práva.¹⁶³ Proto návrh SUP (OP) vkládá do původního návrhu Komise novou kapitolu 3a, která vyžaduje, aby byly zakladateli SUP poskytnuty aktuální, jasné, přesné a uživatelsky vstřícné informace o vnitrostátních právních předpisech upravujících fungování SUP a zápis do rejstříku.¹⁶⁴ Tyto informace mají být poskytnuty tak, aby bylo pro zakladatele snadné se s nimi seznámit, například formou odkazů na internetových stránkách zápisu do rejstříku nebo v šablonách aktů pro založení SUP.¹⁶⁵

V situaci, kdy Rada velkou část původního návrhu SUP vypustila, příp. delegovala výslovně na vnitrostátní právní úpravu, se zdá být povinnost poskytovat zakladateli přesné informace logickou konsekvencí. V opačném případě, když by se po zakladateli v každém členském státě, v němž zamýšlí založit společnost, požadovalo, aby se s rozsáhlou vnitrostátní úpravou nejen seznámil, ale rovněž ji sám vyhledával v komplexním právním řádu, ztratila by SUP svou atraktivitu, která spočívá zejména v její jednoduchosti založení. Avšak navzdory zjednodušení orientace v požadavcích vnitrostátního práva skrze informační povinnost členských států, zůstane překážkou podnikání pro SMEs povinnost zakladatele vyhovět těmto požadavkům, které se stát od státu liší.

Jeden z nejpodstatnějších znaků směrnice o SUP, tedy možnost provést celé řízení o zápisu do rejstříku elektronicky, aniž by se musel zakladatel SUP dostavit k jakémukoli orgánu členského státu, zůstává i v návrhu SUP (OP) zachován.¹⁶⁶ Návrh se dokonce zaměřuje výhradně na úpravu online zápisu do rejstříku a nechává členským státům prostor

¹⁶³ Recitály, bod 15c návrhu SUP (OP).

¹⁶⁴ Členské státy EU jsou povinny zajistit poskytnutí alespoň těchto informací: (i) pravomoci a povinnosti řídicího orgánu, včetně zastupování SUP vůči třetím stranám; (ii) požadavky na člena/y řídicího orgánu a příp. dozorcího orgánu; (iii) pravidla rozhodování těchto orgánů; (iv) pravomoci jediného společníka; (v) pravidla poskytování dividend a jiných forem plnění ze zisku; (vi) povinnost zřídit zákonný rezervní fond; (vii) formální náležitosti zápisu do rejstříku. Čl. 12 odst. 1 písm. a) – f) návrhu SUP (OP).

¹⁶⁵ Čl. 12 odst. 1, 2 návrhu SUP (OP),

¹⁶⁶ Recitály, bod 13 návrhu SUP (OP). Čl. 14 odst. 3 návrhu SUP (OP).

rozhodnout, zda umožní i jiný způsob zápisu. V zájmu zvýšení bezpečnosti a důvěry v SUP Rada ve velkém rozsahu doplňuje a pozměňuje původní poměrně rizikovou úpravu online zápisu.

Obdobně jako u vzorových stanov SUP má zápis do rejstříku probíhat na základě národních šablon, a ustupuje se tak od centrální šablony vydané Komisí ve formě prováděcího aktu ke směrnici.¹⁶⁷ Výčet informací předkládaných zakladatelem při zápisu do rejstříku je sice uveden taxativním způsobem, nicméně členské státy nemusí na jedné straně požadovat všechny vypočtené informace a na straně druhé v případech, kdy je zakladatelské právní jednání individualizováno, mohou naopak požadovat dodatečné informace nad rámec tohoto výčtu. Za účelem prokázání těchto informací mohou členské státy vyžadovat, aby je zakladatel doložil vhodnými důkazy. Povinnost předložit důkazy však může být zakladateli uložena pouze, vyžaduje-li se to od společností uvedených v příloze I. Překvapující je potom ustanovení, které umožňuje členským státům vyžádat si k okamžiku zápisu navíc informace nespádající do působnosti směrnice o SUP, např. údaje související s daňovými otázkami.¹⁶⁸

V souladu s doporučením Komise zkrátit dobu zakládání nových podniků obsaženým v Přezkumu iniciativy Small Business Act z roku 2011¹⁶⁹ zůstává požadavek dokončit řízení o zápisu do rejstříku v krátkém časovém horizontu zachován. Oproti návrhu SUP byla však lhůta pro dokončení zápisu prodloužena ze tří na pět pracovních dní od okamžiku, kdy příslušný orgán obdrží všechny nezbytné dokumenty a informace uvedené v článku 13, nepůsobí-li v daném případě výjimečné okolnosti, jež by znemožnily dodržení této lhůty.¹⁷⁰ Lze se však přiklonit k názoru, že prodloužení téměř šibeniční lhůty o dva pracovní dny

¹⁶⁷ Pro důsledky tohoto rozštěpení na 28 variant šablon srov. kapitolu 3.2.2.3 *Národní šablony zakladatelského právního jednání*.

¹⁶⁸ Čl. 13 odst. 2- návrhu SUP (OP).

¹⁶⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu. KOM(2011) 78 v konečném znění ze dne 23.2.2011

¹⁷⁰ Čl. 14 odst. 3 návrhu SUP (OP).

pravděpodobně nepřinese citelnou časovou rezervu, a to zejména pokud jsou do procesu zápisu do rejstříku zapojeny soudy nebo notáři.^{171,172}

Bezpochyby nejpozitivnější změnou, kterou Rada při zpracování obecného přístupu učinila, bylo rozšíření a zpřesnění úpravy v oblastech ověřování totožnosti a uznávání identifikačních prostředků vydaných v jiných členských státech pro účely zápisu do rejstříku. V první řadě návrh SUP (OP) na rozdíl od textu Komise zakotvuje povinnost členských států stanovit pravidla upravující přijatelnost dokumentů a dalších informací předkládaných příslušnému orgánu pro zápis do rejstříku.¹⁷³ V druhé řadě stanoví návrh SUP (OP) jasné zásady pro uznávání elektronických i neelektronických identifikačních prostředků vydaných v jiném členském státě pro účely zápisu do rejstříku. Především byl do návrhu SUP (OP) prostřednictvím dodatků ke kompromisnímu znění textu¹⁷⁴ zařazen velmi vítaný odkaz na nařízení e-IDAS č. 910/2014^{175, 176}, který umožňuje členským státům zamítnout online zápis SUP do rejstříku v přeshraničním kontextu ve všech případech, kdy jsou pro elektronickou identifikaci užity prostředky nevyhovující požadavkům nařízení e-IDAS¹⁷⁷ a zároveň ukládá příslušným orgánům povinnost uznávat prostředky pro elektronickou identifikaci vydané v jiném členském státě, jsou-li v souladu s tímto nařízením.¹⁷⁸

¹⁷¹ RAMMELOO, Stephan. The 2015 Proposal for an EU Directive on the Societas Unius Personae (SUP) - Another Attempt to Square the Circle? *The Dovenschmidt Quarterly* [online] 2015, no.2, p. 54-63 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <http://www.elevenjournals.com/tijdschrift/doqu/2015/2/DOQU_2211-9981_2015_003_002_003>.

¹⁷² V České republice může podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických nebo fyzických osob, zápis do obchodního rejstříku učinit soud nebo notář za podmínek stanovených v § 108 tohoto zákona, jimiž jsou: (a) zapisované skutečnosti mají podklad v tzv. podkladovém notářském zápisu, b) podkladový notářský zápis obsahuje vyjádření notáře o souladu obsahu právního jednání s právními předpisy a se zakladatelským jednáním právnické osoby, popřípadě o splnění formálních podmínek nebo uskutečnění právního jednání, k nimž jsou právnická osoba nebo její orgán povinny, nebo c) notáři byly předloženy všechny listiny, které zákon požaduje pro zápis do veřejného rejstříku nebo pro založení do sbírky listin.

¹⁷³ Čl. 14 odst. 2 návrhu SUP(OP).

¹⁷⁴ Competitiveness Council. Agreed amendments to the Presidency compromise text [online] 28 May 2015 [cit. 2017-04-06] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/05/28-29-compet-single-member-private-companies/>>.

¹⁷⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

¹⁷⁶ WUISMAN, Iris. The Societas Unius Personae (SUP), *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 1, s. 34-44, ISSN: 1572-4999.

¹⁷⁷ Podmínky vzájemného uznávání elektronické identifikace upravuje čl. 6 nařízení e-IDAS.

¹⁷⁸ Čl. 14b odst. 1, 3 návrhu SUP (OP). Recitály, bod 18a, 18b návrhu SUP (OP).

Výše uvedená opatření zavedená do návrhu směrnice ze strany Rady je třeba opětovně vyzdvihnout, jelikož díky nim bude výrazně snížena obávaná rizikovost online zakládání SUP a posílána důvěra v tuto formu obchodní společnosti, což přispěje k otevření cesty k přeshraniční expanzi pro účastníky vnitřního trhu EU, včetně SMEs.

3.2.3 Kapitálová struktura

3.2.3.1 Minimální základní kapitál

Požadavek minimálního základního kapitálu ve výši 1 euro, resp. 1 jednotka národní měny, zůstává v návrhu Rady nezměněn, jelikož je naprosto zásadní pro podporu zakládání začínajících společností, tzv. start-up, které jsou hnízdem pro invenci a inovaci, a tedy pozitivně působí na konkurenceschopnost hospodářského sektoru EU. Rozdílně od Komise se však Rada staví k požadavku vytváření zákonných rezervních fondů, když za účelem dodatečné ochrany věřitelů umožňuje členským státům vyžadovat, aby SUP vytvářely po svém založení zákonný rezervní fond ve výši určitého procentního podílu ze zisku nebo do výše minimálního základního kapitálu požadovaného pro společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I návrhu SUP.¹⁷⁹ Díky tomuto požadavku tak bude zajištěna vyšší ochrana třetích stran při zachování minimálních požadavků na založení společnosti, což se zdá být vhodným vybalancováním zájmů na odstranění překážek zakládání SMEs a posilování důvěry třetích stran v SUP.

Ve věci protiplnění za podíl se v Radě nepodařilo dosáhnout kompromisu, a proto ponechala pouze okleštěné ustanovení o jeho úhradě, zatímco ostatní záležitosti se budou řídit vnitrostátními pravidly pro společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I. Článek 17 návrhu SUP (OP) stanoví, že protiplnění za podíl v hotovosti lze uhradit u kterékoli úvěrové instituce, které bylo vydáno povolení k provozování činnosti v rámci Evropské unie, čímž vlastně pouze zakazuje členským státům, aby požadovaly úhradu protiplnění u národní úvěrové instituce.¹⁸⁰

¹⁷⁹ Čl. 16 odst. 1 návrh SUP (OP).

¹⁸⁰ JUNG, Stephanie. *Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups*. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-28] ISSN: 0959-6941. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

3.2.3.2 Ochrana věřitelů

Na rozdíl od Komise neusiluje Rada ani o harmonizaci pravidel poskytování plnění ve prospěch jediného společníka. Povinnost rozvahového testu a prohlášení solventnosti před poskytnutím plnění podle návrhu SUP jsou nahrazeny vágním požadavkem, aby byly ve vnitrostátním právu zavedeny mechanismy, „*které by bránily tomu, aby SUP po poskytnutí plnění ze zisku nebyla schopna splácet své závazky.*“¹⁸¹ Volba formy a prostředků k zajištění splnění této povinnosti záleží na členských státech, nicméně návrh SUP (OP) uvádí jako příklady takových mechanismů právě rozvahový test, jehož konstrukce odpovídá návrhu Komise s tím, že nemohou být rozděleny zákonné rezervní fondy, a prohlášení solventnosti, u něhož zkracuje posuzované období z jednoho roku na polovinu.¹⁸²

Zvolené mechanismy mají být adaptovány potřebám jednotlivých členských států (např. prodloužením posuzovaného období až na jeden rok) a rovněž je členským státům dovoleno zavést do vnitrostátního práva ustanovení, která dále omezují poskytování plnění ze zisku, avšak pouze za podmínky, že se na SUP nebudou vztahovat méně příznivá pravidla než na společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I.¹⁸³ Touto podmínkou je velmi výrazně omezen manévrovací prostor členských států pro stanovení pravidel pro plnění ve prospěch jediného společníka a stejného výsledku (aplikace vnitrostátního práva upravující společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I) by Rada dosáhla, kdyby dotčená ustanovení z článku 18 vypustila úplně.¹⁸⁴ Otázkou zůstává, zda Rada chtěla vzbudit dojem, že členským státům vrací pravomoc svobodně rozhodovat v otázce, která jim byla odejmuta Komisí, nebo si zcela neuvědomila dopad takového ustanovení. Vzhledem k propracovanosti procesu v Radě je dle téměř vyloučeno, aby vedl k nezamýšleným důsledkům, a lze se tedy domnívat, že Rada si byla při přijetí návrhu SUP (OP) plně vědoma důsledku formulace v článku 18 odst. 7.

¹⁸¹ Čl. 18 odst. 1 návrhu SUP (OP).

¹⁸² Srov. kapitolu 2.2.2.2 *Ochrana věřitelů*.

¹⁸³ čl. 18 odst. 2-5 návrhu SUP (OP).

¹⁸⁴ JUNG, Stephanie. *Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups*. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-28] ISSN: 0959-6941. Dostupné z: < <https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033> >.

Článek 18 návrhu SUP (OP) dále stručně upravuje následky uskutečnění neoprávněného plnění. Při poskytnutí plnění ze zisku nebo snížení základního kapitálu, jehož důsledkem je plnění ve prospěch společníka, v rozporu s vnitrostátními předpisy vzniká povinnost navrátit toto plnění SUP, přičemž se nevyžaduje složka vědomí o protiprávnosti u osob, které o plnění rozhodly, resp. ho doporučily.¹⁸⁵ Náhrada škody vzniklé v souvislosti s neoprávněným plněním se řídí vnitrostátními předpisy. Původní články 19 a 20 týkající se zpětného získání neoprávněně poskytnutého plnění ze zisku a snížení základního kapitálu jsou z návrhu směrnice ve znění schváleném Radou vypuštěny.

Oproti návrhu SUP tak kompromisní znění textu Rady představuje značně okleštěnou verzi harmonizace pravidel týkajících se kapitálové struktury. Logicky se proto těší vyšší oblibě u zástupců členských států, avšak zároveň působí proti smyslu návrhu směrnice, protože pouze rozsáhlá harmonizace v těchto otázkách může usnadnit zakládání a řízení dceřiných společností v zahraničí pro mezinárodní koncernové struktury.

3.2.4 Správa a řízení SUP

Úvodem k této kapitole je třeba poznamenat, že Rada v kompromisním návrhu směrnice přistoupila k radikálnímu řešení a odstranila většinu článků týkajících se organizace SUP, konkrétně článek 21 (Rozhodnutí jediného společníka), článek 23 (Příkazy jediného společníka) a článek 24 (Pravomoc jednat a uzavírat smlouvy jménem SUP).

3.2.4.1 Otázky ponechané vnitrostátnímu právu

Nově tak není upraven okruh otázek spadajících do působnosti jediného společníka a zároveň došlo k vypuštění ustanovení o zákazu ukládat formální omezení týkající se jeho rozhodování. Jak je uvedeno v recitálech návrhu SUP (OP), Rada se domnívá, že členským státům má být zachováno právo určit podmínky týkající se způsobu, nikoli však místa, jakým mohou být rozhodnutí společníka přijímána.¹⁸⁶ Povinnosti vyhotovit rozhodnutí písemně a uchovávat je po určitou dobu byly přesunuty do článku 4 a budou se tak vztahovat na všechny společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze I, nikoli pouze na SUP. Dále je

¹⁸⁵ Čl. 18 odst. Návrhu SUP (OP).

¹⁸⁶ Recitály, bod 11a návrhu SUP (OP).

výslovně stanoveno, že doba pěti let pro uchovávání takových rozhodnutí je pouze minimálním standardem a členské státy mohou vyžadovat období delší.¹⁸⁷ Opakovaně je třeba zhodnotit, že tímto přístupem dochází k nežádoucí diverzifikaci úpravy, která koliduje se smyslem návrhu směrnice.

Dalším závažným nedostatkem se autorům jeví odklon Rady od stanovení základních pravidel fungování podnikatelských seskupení, konkrétně vypuštění článku 23 upravující závazné pokyny jediného společníka.¹⁸⁸ Článek 8 návrhu SUP nasvědčuje tomu, že s SUP je počítáno jako s vhodnou formou společnosti pro podnikatelská seskupení, jelikož může být založena jak fyzickou, tak právnickou osobou, a text schválený Radou ještě rozšiřuje okruh subjektů oprávněných k založení SUP o entity bez právní subjektivity, umožňuje-li to právo členského státu.^{189,190} Recitály návrhu SUP (OP) relativizují toto ustanovení, jelikož umožňují zakázat řetězení, vedlo-li by ke kruhovému nebo křížovému vlastnictví¹⁹¹, a dále, mimo rámec SUP, opravňují členské státy omezit řetězení tím, že zakáží společností s jediným společníkem být jediným společníkem v jiných společnostech.¹⁹²

Přesto budou s největší pravděpodobností převládat situace, kdy SUP bude tvořit složku podnikatelského seskupení, ať už jako mateřská nebo dceřiná společnost. Proto odborná veřejnost věřila, že v průběhu diskuzí o legislativním návrhu dojde k doplnění pravidel pro ukládání pokynů ze strany jediného společníka řídicímu orgánu obsažených v návrhu SUP a zahrnutí úpravy koncernového zájmu. Rada se však k požadavkům odborné veřejnosti otočila zády a jediný článek upravující pravidla v rámci koncernu z návrhu vymazala. Tím sice potvrdila poměrně konzistentní přístup evropské legislativy, která podnikatelská seskupení již od neúspěchu Deváté směrnice v 80. letech považuje za oblast,

¹⁸⁷ Čl. 4 odst. 2 návrhu SUP (OP).

¹⁸⁸ RAMMELOO, Stephan. The 2015 Proposal for an EU Directive on the Societas Unius Personae (SUP) - Another Attempt to Square the Circle? *The Dovensmidt Quarterly* [online] 2015, no.2, p. 54-63 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <http://www.elevenjournals.com/tijdschrift/doqu/2015/2/DOQU_2211-9981_2015_003_002_003>.

¹⁸⁹ V českém právu by se mohlo jednat o společnost upravenou v § 2716 – 2746 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹⁹⁰ Čl. 8 návrhu SUP (OP).

¹⁹¹ K pojmu křížového a kruhového vlastnictví srov. kapitulu 3.2.1 „Obecná charakteristika SUP“.

¹⁹² Recitály, bod 11 návrhu SUP (OP).

do níž je lepší, z důvodu její choulostivosti, nezasahovat, nicméně v tomto případě by bylo vhodné postavit se této výzvě čelem a stanovit jasná pravidla koncernového práva alespoň pro účely směrnice o SUP.¹⁹³

Naopak problematickým se nejvíce vynechání úpravy jednání za SUP, obsažené v článku 24, jelikož pravidla zastupování společnosti vůči třetím osobám byla řádně a komplexně harmonizována již v dřívějším sekundárním právu, zejména v První směrnici v oblasti práva obchodních společností¹⁹⁴, která se uplatní na kapitálové obchodní společnosti, nově tedy i na SUP.¹⁹⁵ Vzhledem k tomu, že článek 24 návrhu SUP duplikoval stávající právní úpravu, nevyvolává jeho absence v kompromisním znění textu žádné právní následky.

3.2.4.2 Ostatní oblasti

Ve věci řízení společnosti hovoří návrh SUP (OP), stejně jako návrh Komise, o řídicím orgánu složeném z jednoho nebo více jednatelů. Bohužel ale vypouští odstavec 7 článku 22, který upravuje odpovědnost faktických jednatelů, což v kombinaci s odstraněním definic z úvodu návrhu znamená, že činnost osob, jejichž pokyny nebo příkazy jednatele společnosti obvykle plní, nebude směrnicí regulována.¹⁹⁶ Úprava faktického jednatele byla jedním z ceněných přínosů návrhu SUP¹⁹⁷ a její ponechání vnitrostátnímu právu povede k znesnadnění, příp. znemožnění, absentuje-li taková úprava ve vnitrostátním právu, dovozování odpovědnostních vztahů.¹⁹⁸

¹⁹³ RAMMELOO, Stephan. The 2015 Proposal for an EU Directive on the Societas Unius Personae (SUP) - Another Attempt to Square the Circle? *The Dovenschmidt Quarterly* [online] 2015, no.2, p. 54-63 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <http://www.elevenjournals.com/tijdschrift/doqu/2015/2/DOQU_2211-9981_2015_003_002_003>.

¹⁹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření. Tato směrnice upravuje kromě zastupování společnosti a povinnosti zveřejňování údajů rovněž jednání za společnost před vznikem a hmotněprávní i procesněprávní pravidla týkající se neplatnosti společnosti.

¹⁹⁵ Recitály, bod 10a návrhu SUP (OP).

¹⁹⁶ Srov. čl. 22 odst. 7, čl. 2 bod 5 návrhu SUP. Čl. 22 návrhu SUP (OP).

¹⁹⁷ Srov. ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

¹⁹⁸ V českém právu bude odpovědnost faktického jednatele zachována, jelikož se bude postupovat skrze institut osoby vlivné, který je zakotven v § 71 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech.

Návrh SUP (OP) se nezabývá otázkou, zda jednatelem mohou být pouze fyzické nebo právnické osoby, dále neurčuje dobu, na kterou jsou jmenováni, ani důvody pro jejich odvolání. Naproti tomu ponechává ustanovení o okamžitých následcích odvolání z funkce jednatele a pravidla, jimiž se řídí nezpůsobilost osob k výkonu činnosti jednatele a oprávnění členského státu odmítnout z důvodu nezpůsobilosti takovou osobu jako jednatele. Nad rámec návrhu předloženého Komisí, který vyjma jediného ustanovení ignoroval dozorčí radu, mohou členské státy dle návrhu SUP (OP) určit, že SUP dozorčí radu má a následně se na její členy aplikují obdobná pravidla jako na jednatele SUP.¹⁹⁹

V souhrnu lze konstatovat, že Rada okleštila úpravu organizační struktury z návrhu SUP na minimum, přičemž ani původní návrh neřešil tuto problematiku komplexně a soustředil se pouze na otázky, jejichž harmonizací lze dosáhnout zjednodušení zakládání a řízení dceřiných společností vykonávající svou činnost v zahraničí. Naprostá většina témat týkajících se organizace SUP tak zůstává v rukou členských států EU, což návrhu zaručí vyšší míru podpory z jejich strany, avšak cíle směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem dosaženo nebude.

3.3 Krok (ne)správným směrem

Je zjevné, že se Rada ve svém obecném přístupu snažila obrousit ostré hrany z podnikatelského pohledu příznivého návrhu SUP předloženého Komisí, a tak docílit jeho snadnějšího přijetí. Bohužel z tohoto úsilí vznikl bezzubý návrh směrnice, který harmonizuje oblast společností s ručením omezeným s jediným společníkem pouze v minimálním rozsahu. Charakteristickým znakem návrhu SUP (OP) je totiž zužování věcné působnosti směrnice spočívající ve vypouštění jednotlivých článků či jejich částí a rovněž v doplňování ustanovení opravňujících členské státy určovat specifická národní pravidla pro SUP.

Nelze se ubránit dojmu, že v případě přijetí návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným ve znění schváleném Radou sice dojde k zavedení SUP na vnitřní trh EU, nicméně její existence bude z velké části postrádat hlubší smysl, jelikož jakákoli osoba

¹⁹⁹ Čl. 22 návrhu SUP (OP).

uvážující o expanzi do zahraničí se bude muset dopodrobna seznámit s legislativními požadavky zakládání společností v cílovém členském státě, ať už zvolí pro svou dceřinou společnost formu národní společnosti či SUP. Možnost založení společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem ve všech členských státech totiž přinesla již směrnice 2009/102/ES, a tak je nasnadě přijmout směrnici, která posouvá harmonizaci o krok dál, zatímco návrh SUP (OP) představuje stagnaci pouze vydávanou za pokrok.

Navrhovaná podoba směrnice ve znění schváleném Radou se jeví být pouze dočasným polovičatým řešením. V blízké budoucnosti by se nevyhnutelně na jednacím stole Komise objevily nové alternativy s obdobným cílem, jaký si v počátcích ukládal návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, tedy „*usnadnit zakládání společností v zahraničí pro všechny potenciální zakladatele*“, zejména pak pro SMEs.²⁰⁰

3.3.1 Pozitiva obecného přístupu Rady

Výše uvedené však neznamena, že by veškeré změny učiněné Radou měly na návrh směrnice nepříznivý dopad. Naopak některé úpravy textu ze strany Rady by měly být vítány a v optimálním případě rovněž inkorporovány do návrhu SUP předloženého Komisí.

Pozitivně lze hodnotit zejména zpřesnění úpravy online zápisu SUP do rejstříku z pohledu pravidel ověřování totožnosti zakladatele SUP a uznávání prostředků elektronické identifikace s možností odmítnutí zápisu v případě nesouladu těchto prostředků se standardy nařízení e-IDAS a dále „zrovnoprávnění“ SUP s národními formami společností s ručením omezeným, tedy povinnost užít v neharmonizovaných oblastech vnitrostátní pravidla použitelná na tyto společnosti.²⁰¹ Rovněž se lze přiklonit po vzoru Rady k zavedení ustanovení o samotném zřízení dozorčí rady do návrhu SUP, který zmiňuje dozorčí radu jen v souvislostmi s pravomocí řídicího orgánu.²⁰²

²⁰⁰ Důvodová zpráva k návrhu SUP.

²⁰¹ Srov. kapitolu 3.2.1 *Obecná charakteristika SUP*.

²⁰² Čl. 22 návrhu SUP.

Dále je namístě vyzdvihnout kompromis mezi jednoduchostí zakládání SUP pouze s minimálním kapitálem 1 euro a zvýšením standardu ochrany třetích stran skrze povinnost vytvářet zákonné rezervy. Jedinou nevýhodou, kterou spatřuji v této úpravě, je jakási blokáce těchto finančních zdrojů, které tak ztrácí svůj investiční potenciál. Právě pro optimální využití inovačních a dalších schopností u SMEs by přitom bylo vhodné minimalizovat obdobné požadavky vázanosti zdrojů, jelikož takové podniky nedisponují nadměrným množstvím volných finančních prostředků. Vzhledem k tomu, že tvorba zákonných rezervních fondů směřuje k legitimnímu cíli, jeví se být jistá limitace SMEs ve svobodném nakládání s financemi opodstatněná. Podaří-li se nastavit tuto povinnost tak, aby zaručila určitou míru jistoty pro věřitele a zároveň nezablokovala snahy SMEs, bude celkový zisk maximalizován.

3.3.2 Návrat k návrhu SUP

Vzhledem k výše provedené analýze je nasnadě uzavřít, že ani jeden z předložených návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem nepředstavuje optimální řešení. Navzdory vypočteným přínosům návrhu směrnice ve znění schváleném Radou lze však usoudit, že i přes nedostatky původního návrhu SUP²⁰³, by bylo vhodné se přiklonit vzhledem k rozsáhlejší harmonizaci právě k jeho znění s tím, že podmínkou návratu k návrhu Komise bude jeho úprava prostřednictvím pozměňovacích návrhů. Bezpodmínečně bude třeba modifikovat zejména pravidla pro ověřování totožnosti a uznávání identifikačních prostředků vydaných elektronicky. Jako vzor pro změny v této oblasti by dobře posloužila právě úprava obsažená v návrhu SUP (OP).²⁰⁴

Domnívám se však, že Rada složená ze zástupců členských států hájících národní zájmy nebude ochotna ustoupit od jí schváleného kompromisního znění návrhu směrnice,

²⁰³ Kritiku online zápisu do rejstříku SUP z hlediska nepropracovanosti pravidel elektronického ověřování totožnosti podává např. Wuisman. WUISMAN, Iris. The Societas Unius Personae (SUP), *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 1, s. 34-44, ISSN: 1572-4999. Jiní autoři vyčítají směrnici, že neupravuje daňové otázky, protože v kombinaci s možností umístění sídla SUP do státu, kde společnost nevykonává žádnou činnost, budou zakladatelé logicky hledat nejvýhodnější legislativní podmínky zejména z hlediska zdanění. TER BRAKE, Stephanie, VAN DUUREN, Tom. The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle. *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 6, p. 270-277, ISSN: 1572-4999.

²⁰⁴ Srov. kapitolu 3.2.2.4 *Zápis do rejstříku*.

jelikož ten oproti původnímu návrhu SUP předloženého Komisí významně omezuje rozsah harmonizace a ve většině otázek ponechává pravomoc upravit poměry a fungování SUP vnitrostátním právním řádům. Bude-li návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem přijat, bude tak pravděpodobně učiněno bez významného dopadu na potřeby malých a středních podniků a vnitřního trhu EU jako celku.

Závěr

Tato diplomová práce se zabývá návrhem směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, který byl Evropskou komisí přijat 9. 4. 2014 jako alternativní nástroj k neúspěšnému návrhu nařízení, kterým se přijímá statut evropské soukromé společnosti, a jehož cílem je podpořit a posílit podnikání na vnitřním trhu Evropské unie skrze usnadnění zakládání společností v zahraničí pro všechny potenciální zakladatele a zejména pro malé a střední podniky. Primárním stanoveným cílem této práce bylo představení navrhované úpravy s důrazem na charakteristické znaky Societas Unius Personae jako nové formy obchodní společnosti na vnitřním trhu EU. Souvisejícím dílčím cílem bylo pak srovnání dvou rozdílných návrhů téže úpravy a zhodnocení případných problematických míst těchto znění a upozornění na tato místa v přehledné formě.

Lze mít za to, že obou těchto cílů bylo dosaženo. Předkládaná práce postupně analyzuje, a to jak samostatně, tak v kontextu celého návrhu, jednotlivá ustanovení směrnice zakládající charakteristické rysy SUP a následně staví úpravu předloženou Komisí do kontrastu s kompromisním zněním textu směrnice schváleným Radou Evropské unie pro konkurenceschopnost v rámci obecného přístupu přijatého k návrhu směrnice v prvním čtení. Jednotlivé změny učiněné Radou jsou doplněny komentáři, které hodnotí přínos konkrétních změn či naopak jejich negativní dopad na výslednou harmonizaci.

V úvodu této práce jsou vymezena základní východiska, cíle, struktura a metody zpracování této diplomové práce. Do úvodu byla dále zařazena poznámka k použitým pramenům, jelikož specifická povaha tématu jako potenciální úpravy, k níž se logicky váže minimum odborné literatury, ba dokonce její absence v českém právním prostředí, odůvodňuje mírně odlišnou práci se zdroji, než je u diplomových prací obvyklé, tedy hloubkovou analýzu primárních pramenů doplněnou o postřehy zahraničních autorů.

V první kapitole byl nastíněn vývoj evropského práva obchodních korporací posledního desetiletí, jehož vyústěním v roce 2014 bylo právě předložení návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, jež zavádí do právních řádů členských států novou formu obchodní společnosti. Seznámení s tímto historickým

kontextem umožnilo pochopení cíle, k němuž navrhovaná úprava směřuje, důvody jejího vzniku a volbu legislativního nástroje pro dosažení tohoto cíle.

Druhá kapitola byla věnována rozboru samotného návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem zaměřenému na specifické znaky Societas Unius Personae jako nové formy obchodní společnosti, která se bude řídit jednotnými pravidly napříč Evropskou unií a bude označena zkratkou SUP indikující soulad dané společnosti s těmito harmonizovanými pravidly. Sledující konstrukci návrhu směrnice pokrývá analýza oblasti vzniku a přeměny SUP, její kapitálové struktury, ochrany věřitelů, správy a řízení společnosti a zabývá se i možnostmi implementace do právních řádů členských států.

Ve třetí kapitole bylo pojednáno o rozdílech mezi návrhem předmětné směrnice předloženým Evropskou komisí a politickým kompromisem dosaženým v Radě, přičemž jednotlivé změny doplňují hodnocením jejich pozitivního přínosu nebo naopak kritikou. Tato kapitola zřetelně poukázala na konflikt mezi hodnotami harmonizace a zjednodušení režimu zakládání společností představovanými Evropskou komisí na jedné straně a zachováním suverenity členských států v co nejširším rozsahu prosazovaným Radou na straně druhé.

Na konec třetí kapitoly je taktéž připojeno souhrnné kvalitativní zhodnocení návrhu předmětné směrnice ve znění schváleném Radou. Přestože některé změny původního návrhu směrnice učiněné v Radě lze považovat za kroky správným směrem, hodnotím odklon od harmonizačních snah Komise, symbolizovaný přenesením pravomoci v řadě otázek na členské státy, spíše negativně. Domnívám se, že by se evropská legislativa měla přiklonit k původní variantě návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem doplněnou prostřednictvím pozměňovacích návrhu v oblastech, jejichž úprava bývá hodnocena jako riziková. Bezpodmínečně bude třeba modifikovat ustanovení o online zakládání společností z hlediska ověřování totožnosti zakladatelů SUP a uznávání prostředků identifikace vydaných elektronicky. V této oblasti však může jako vzor sloužit právě kompromis představený Radou v rámci obecného přístupu.

Použité prameny a literatura

Primární prameny

Evropská legislativa a dokumenty

Competitiveness Council. Agreed amendments to the Presidency compromise text [online] 28 May 2015 [cit. 2017-04-06] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/05/28-29-compet-single-member-private-companies/>>.

Council of the European Communities. Draft Proposal for a Ninth Council Directive pursuant to Article 54(3)(g) of the EEC Treaty relating to links between undertakings and in particular to groups [online] 1984 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <https://www.mhc.ie/uploads/9th_proposal.pdf>.

Council of the European Union. Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on single-member private limited liability companies - General approach. 8811/15 LIMITE DRS 39 CODEC 706 dated 21 May 2015.

Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (2003/361/ES).

Doporučení Komise ze dne 9. dubna 2014 o kvalitě podávání zpráv o správě a řízení společností (zásada „dodržuj nebo vysvětli“), 2014/208/EU.

Důvodová zpráva k návrhu nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008.

Důvodová zpráva k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem. COM/2014/0212 final - 2014/0120 (COD)

European Commission and the Gallup Organisation. The Observatory of European SMEs, Analytical Report, p. 55 [online] 2007 [cit. 2017-03-02] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl196_en.pdf>.

European Commission Entrepreneurship Unit. Final Report: Internationalisation of European SMEs [online] 2010 [cit. 2017-02-28] Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10008/attachments/1/translations>>.

European Commission. Feedback Statement: Summary of Responses to the Public Consultation on the Future of European Company Law [online] July 2012 [cit. 2017-03-11]

p. 8, Dostupné z: <http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2012/companylaw/feedback_statement_en.pdf>

European Commission. Impact Assessment: Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on single-member private limited liability companies, SDW(2014)124 final dated 9.4.2014.

European Commission, Proposal for a Directive on single-member private limited liability companies – frequently asked questions, MEMO [online] 2014 [cit. 2017-02-28] Dostupné z: <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-274_en.htm>.

European Commission. Report of the Reflection Group on the Future of EU Company Law [online] April 2011 [cit. 2017-03-12] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/modern/reflectiongroup_report_en.pdf>.

European Commission. Report on the public consultation on the „New SME Policy“ [online] 26.2.2015 [cit. 2017-02-26] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8124&lang=en>.

European Commission. *The Small Business Act for Europe* [online] 25.2.2017 [cit. 2017-02-26] Dostupné z: <https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/small-business-act_cs>.

European Trade Union Confederation. ETUC position on single-member private limited liability companies [online] 11.6.2014 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <<https://www.etuc.org/documents/etuc-position-single-member-private-limited-liability-companies#>>.

Evropská komise. Evropská charta pro malé podniky [online] 2000 [cit. 2017-02-24] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/geninfo/query/index.do?filterNum=7&queryText=charta+pro+malé+a+středn%C3%AD+podniky&summary=summary&more_options_source=global&more_options_date=*&more_options_date_from=&more_options_date_to=&more_options_language=cs&more_options_f_formats=*&swlang=cs>

Evropská komise. Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků [online] 2015 [cit. 2017-02-26] ISBN 978-92-79-45316-8. Dostupné z: <<http://www.agentura-api.org/wp-content/uploads/2016/06/Uživatelská-př%C3%ADručka-MSP.pdf>>.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

Návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, KOM(2008) 396 v konečném znění ze dne 25.6.2008.

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, COM/2014/0212 final ze dne 9. dubna 2014.

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady pozměňující směrnici 2007/36/ES o posílení dlouhodobého zapojení akcionářů a směrnici 2013/34/EU, pokud se jedná o určité prvky řízení společnosti, KOM(2014) 213 v konečném znění ze dne 9. 4. 2014.

Rada Evropské unie. Výsledek jednání: Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady RADY o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem – obecný přístup. 9050/15 DRS 41 CODEC 751 ze dne 29. května 2015.

Rozsudek Soudního Dvora C-41/90 – Höfner a Elser v Macrotron ze dne 23. dubna 1991.

Sdělení Komise. „Evropa 2020, Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ KOM(2010) 2020 v konečném znění ze dne 3.3.2010.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Akční plán: Evropské právo obchodních společností a správa a řízení společností – moderní právní rámec pro angažovanější akcionáře a udržitelnější. COM(2012) 740 final ze dne 12.12.2012.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace. Konkurenceschopnost a udržitelnost ve středu zájmu“ KOM(2010) 614 v konečném znění ze dne 28.10.2010.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Program pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT): výsledky a další kroky. COM(2013) 685 final ze dne 2.10.2013.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu. KOM(2011) 78 v konečném znění ze dne 23.2.2011.

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu. Modernizace práva společností a efektivnější řízení podniků – plán postupu, KOM(2003) 284 v konečném znění ze dne 21. 5. 2003.

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. „Zelenou malým a středním podnikům“. „Small Business Act“ pro Evropu. KOM(2008) 394 v konečném znění ze dne 25.6.2008.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/102/ES ze dne 16. září 2009 v oblasti práva obchodních společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem.

Smlouva o Evropské unii.

Smlouva o fungování Evropské unie.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem COM(2014) 212 final ze dne 10.9.2014.

Stanovisko Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů pro Výbor pro právní záležitosti k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem ze dne 23.7.2015 [online] 2015 [cit. 2017-03-17] Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-546.844+02+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>>.

Stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci pro Výbor pro právní záležitosti k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem ze dne 29.6.2015 Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-549.466+02+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>>.

Právní předpisy České republiky

Nařízení vlády č. 351/2003 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech.

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Sekundární prameny

Odborné články

AHERN, Deirdre M. The Societas Unius Personae: Using the Single-Member Company as a Vehicle for EU Private Company Law Reform, Some Critical Reflections on Regulatory Approach. *Aristides Jorge Viera, Close Corporations in Europe: The Race of Flexibility, (Thomson Aranzandi, Forthcoming)* [online] February 19, 2015 [cit. 2017-04-02] Dostupné z: <<https://ssrn.com/abstract=2693279>>.

ČERNÁ, Stanislava. Přehodnotí Evropa přístup k základnímu kapitálu? *Právní rozhledy*, listopad 2005, č. 22, s. 816.

JUNG, Stephanie. Societas Unius Personae (SUP) – The New Corporate Element in Company Groups. *European Business Law Review* [online] 2015, vol. 26, no. 5, p. 645-692 [cit. 2017-03-18] ISSN: 0959-6941. Dostupné z: <<https://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?area=Journals&id=EULR2015033>>.

KARAGOZGLOU, Necmi, LINDELL, Martin. Internationalization and Small and Medium-Sized Technology-Based Firms: An Exploratory Study, *Journal of Small Business Management*, 1998, vol. 36, no. 1, p. 44–59, ISSN: 0047-2778.

RAMMELOO, Stephan. The 2015 Proposal for an EU Directive on the Societas Unius Personae (SUP) - Another Attempt to Square the Circle? *The Dovenschmidt Quarterly* [online] 2015, no.2, p. 54-63 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <http://www.elevenjournals.com/tijdschrift/doqu/2015/2/DOQU_2211-9981_2015_003_002_003>.

ŠULEKOVÁ, Žofie. Návrh směrnice o společnostech s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom (SUP), *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 7-8, s. 216, ISSN 1803-655.

TER BRAKE, Stephanie, VAN DUUREN, Tom. The Societas UNIVS Personae: A Welcome European Vehicle. *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 6, p. 270-277, ISSN: 1572-4999.

ULLMANNOVÁ WÜNSCHOVÁ. Berenika: Zpráva z Generálního shromáždění Rady notářů Evropské unie (CNUE) *Ad Notam* [online] 2016, roč. 22, č. 2, s. 39-40 [cit. 2017-03-17] ISSN 1211-0558. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/2016_2.pdf>.

WEATHERILL, S. Maximum versus Minimum Harmonization: Choosing between Unity and Diversity in the Search of the Soul of the Internal Market. In: *From Single Market to Economic Union: Essays in Memory of John A. Usher*, edited by N.N. Shuibhne and L.W. Gormley, Oxford: Oxford University Press, 2012, ISBN 9780199695706. p. 175-199.

WUISMAN, Iris. The Societas Unius Personae (SUP), *European Company Law*, 2015, vol. 12, no. 1, s. 34-44, ISSN: 1572-4999.

Internetové zdroje

Evropská Rada, Rada Evropské unie. *Rada pro konkurenceschopnost (COMPET)* [online] 24.1.2017 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/configurations/compet/>>.

Euroskop.cz. *AKTUALIZACE: Statut evropské soukromé společnosti* [online] 20.3.2009 [cit. 2017-03-10] Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/8444/11198/clanek/aktualizace-statut-evropske-soukrome-spolecnosti/>>.

Eurostat: Statistics Explained. *Národní účty a HDP* [online] květen 2015 [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_and_GDP/cs>.

Evropská rada, Rada Evropské unie. *Kvalifikovaná většina* [online] leden 2015 [cit. 2017-03-17] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/voting-system/qualified-majority/>>.

Evropská Rada, Rada Evropské unie. *Rozhodovací proces v Radě* [online] 17.3.2017 [cit. 2017-03-23] Dostupné z: <<http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/decision-making/>>.

Metodické návody pro tvorbu kvalifikačních prací [online] Knihovna.prf.cuni.cz [cit. 2017-02-24] Dostupné z: <<http://knihovna.prf.cuni.cz/metodicke-navody-pro-tvorbu-kvalifikacnich-praci-1404042566.html>>.

Notaries of Europe Proposal for Directive on creation of single-member private limited liability companies not acceptable as it stands, press release [online] 9 April 2014 [cit. 2017-

03-18] Dostupné z: <<http://www.notaries-of-europe.eu/news/press-releases/directive-sup-cp>>.

Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii. *Přehled hlavních právních předpisů*
[online] 8.11.20 [cit. 2017-03-18]
Dostupné z: <http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/evropska_unie/eu_pro_podnikatele/jak_ovlivnit_predpisy_eu/pravo_obchodnich_spolecnosti/-zastupitelske_urady-representation_brussels-publish-cz-evropska_unie-eu_pro_podnikatele-jak_ovlivnit_predpisy_eu-pravo_obchodnich_spolecnosti-prehled_hlavnich_pravnych_predpisu.html>.

Přílohy

Příloha I

Tab. 1 – Národní právní formy společností uvedené v příloze I k návrhu SUP

Členský stát EU	Právní forma společnosti
Belgie	société privée à responsabilité limitée/besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
Bulharsko	дружество с ограничена отговорност
Česká republika	společnost s ručením omezeným
Dánsko	anpartsselskab
Německo	Gesellschaft mit beschränkter Haftung
Estonsko	osaühing
Irsko	private company limited by shares or by guarantee/cuideachta phríobháideach faoi theorainn scaireanna nó ráthaíochta
Řecko	εταιρεία περιορισμένης ευθύνης
Chorvatsko	društvo s ograničenom odgovornošću
Španělsko	sociedad de responsabilidad limitada
Francie	société à responsabilité limitée
Itálie	società a responsabilità limitata
Kypr	Ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή με εγγύηση
Lotyšsko	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
Litva	uždaroji akcinė bendrovė
Lucembursko	société à responsabilité limitée
Maďarsko	korlátolt felelősségű társaság
Malta	kumpannija privata/private limited liability company
Nizozemsko	besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

Rakousko	Gesellschaft mit beschränkter Haftung
Polsko	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Portugalsko	sociedade por quotas
Rumunsko	societate cu răspundere limitată
Slovinsko	družba z omejeno odgovornostjo
Slovensko	spoločnosť s ručením obmedzeným
Finsko	yksityinen osakeyhtiö/privat aktiebolag
Švédsko	privat aktiebolag
Spojené království	private company limited by shares or by guarantee

Zdroj: vlastní zpracování na základě přílohy I návrhu SUP.

Příloha II

Tab. 2 – Srovnání struktury návrhu SUP a návrhu SUP (OP)

Návrh SUP		Návrh SUP (OP)	
Část 1	Obecná ustanovení	Část 1	Obecná ustanovení
Článek 1	Oblast působnosti	Článek 1	Oblast působnosti
Článek 2	Definice	Článek 2	<i>vypouští se</i>
Článek 3	Zveřejňování	Článek 3	Zveřejňování
Článek 4	Valná hromada	Článek 4	Valná hromada a rozhodnutí jediného společníka
Článek 5	Smlouvy mezi jediným společníkem a společností	Článek 5	Smlouvy mezi jediným společníkem a společností
Část 2	Societas Unius Personae	Část 2	Societas Unius Personae
<i>Kapitola 1</i>	<i>Právní forma a obecné zásady</i>	<i>Kapitola 1</i>	<i>Obecné zásady a právní forma</i>
Článek 6	Právní forma	Článek 6	Oblast působnosti a právní forma
Článek 7	Obecné zásady	Článek 7	Obecné zásady
<i>Kapitola 2</i>	<i>Vznik</i>	<i>Kapitola 2</i>	<i>Vznik</i>
Článek 8	Založení	Článek 8	Založení
Článek 9	Přeměna na SUP	Článek 9	Přeměna na SUP
Článek 10	Sídlo SUP		
<i>Kapitola 3</i>	<i>Stanovy</i>	<i>Kapitola 3</i>	<i>Akt či akty, kterými se SUP zakládá</i>
Článek 11	Jednotná šablona stanov	Článek 11	Online šablony aktu či aktů, kterými se SUP zakládá
		Kapitola 3a	Informace přístupné zakladateli
Článek 12	Změny stanov	Článek 12	
<i>Kapitola 4</i>	<i>Zápis do rejstříku</i>	<i>Kapitola 4</i>	<i>Zápis do rejstříku</i>
Článek 13	Formální náležitosti pro zápis do rejstříku	Článek 13	Formální náležitosti pro zápis do rejstříku
Článek 14	Zápis do rejstříku	Článek 14	Zápis do rejstříku
		Článek 14a	Pravidla a podmínky týkající se zápisu do rejstříku
		Článek 14b	Uznávání prostředků identifikace pro účely on- line zápisu do rejstříku
<i>Kapitola 5</i>	<i>Jediný podíl</i>	<i>Kapitola 5</i>	<i>Jediný podíl</i>

Článek 15	Jediný podíl	Článek 15	Jediný podíl
<i>Kapitola 6</i>	<i>Základní kapitál</i>	<i>Kapitola 6</i>	<i>Základní kapitál</i>
Článek 16	Základní kapitál	Článek 16	Základní kapitál
Článek 17	Protiplnění za podíl	Článek 17	Úhrada protiplnění za podíl
Článek 18	Plnění ve prospěch společníka	Článek 18	Poskytování plnění ze zisku
Článek 19	Zpětné získání neoprávněně poskytnutého plnění	Článek 19	<i>vypouští se</i>
Článek 20	Snížení základního kapitálu	Článek 20	<i>vypouští se</i>
<i>Kapitola 7</i>	<i>Organizace</i>	<i>Kapitola 7</i>	<i>Organizace</i>
Článek 21	Rozhodnutí jediného společníka	Článek 21	<i>vypouští se</i>
Článek 22	Řízení	Článek 22	Řízení
Článek 23	Příkazy společníka	Článek 23	<i>vypouští se</i>
Článek 24	Oprávnění jednat a uzavírat smlouvy jménem SUP	Článek 24	<i>vypouští se</i>
Článek 25	Přeměna SUP na jinou právní formu společnosti	Článek 25	Přeměna SUP na jinou právní formu společnosti
Část 3	Závěrečná ustanovení	Část 3	Závěrečná ustanovení
Článek 26	Výkon přenesené pravomoci	Článek 26	Výkon přenesené pravomoci
Článek 27	Postup projednávání ve výboru	Článek 27	<i>vypouští se</i>
Článek 28	Sankce	Článek 28	Sankce
Článek 29	Zrušení	Článek 29	Zrušení
Článek 30	Změna nařízení (EU) č. 1024/2012	Článek 30	Změna nařízení (EU) č. 1024/2012
Článek 31	Provedení	Článek 31	Provedení
Článek 32	Vstup v platnost	Článek 32	Vstup v platnost
Článek 33	Určení	Článek 33	Určení

Zdroj: vlastní zpracování.

Abstrakt

Tato diplomová práce pojednává o nové formě obchodní korporace Societas Unius Personae, jejíž zavedení na vnitřní trh Evropské unie by mělo usnadnit zakládání společností v zahraničí, a to zejména pro malé a střední podniky. Návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, který přináší tuto novou formu vnitrostátní obchodní korporace, která se bude řídit harmonizovanými pravidly napříč všemi členskými státy EU, je v současné době předmětem legislativního procesu v Radě EU pro konkurenceschopnost a Evropském parlamentu. Potřeba představení této nové formy obchodní společnosti společně s absencí české odborné literatury k tématu byly primárními impulsy pro sepsání této diplomové práce.

Kromě samotné analýzy návrhu směrnice jako celku a jejich jednotlivých ustanovení tato práce usiluje o srovnání původního návrhu předloženého Komisí a kompromisního znění návrhu, jehož bylo dosaženo při projednávání směrnice v prvním čtení v Radě v rámci obecného přístupu, a jejich kvalitativní zhodnocení. Použitými pracovními metodami jsou především metoda systematické analýzy, deskripce a komparace.

Vyjma úvodu a závěru se tato diplomová práce skládá ze tří kapitol dále členěných v zájmu přehlednosti na podkapitoly. První kapitola se zabývá vývojem evropského práva obchodních korporací posledních let, který vyústil v roce 2014 k předložení návrhu směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, čímž vytváří podklad pro pochopení cílů a důvodů tohoto návrhu. Kapitola druhá analyzuje jednotlivé charakteristické znaky SUP jako nové formy obchodní společnosti, přičemž vychází z návrhu směrnice ve znění předloženém Evropskou komisí. Navazující třetí kapitola představuje jádro diplomové práce, kdy srovnává úpravu navrženou Komisí s návrhem přijatým Radou při projednávání v prvním čtení v rámci obecného přístupu a jednotlivé změny učiněné Radou doplňuje hodnotícím komentářem.

Závěr práce obsahuje sumarizaci poznatků a zhodnocení dosažení vytyčeného cíle. Autorka zde rovněž vyjadřuje příklon k původnímu návrhu směrnice s důrazem na nutnost přijetí pozměňovacích návrhů v problematických oblastech.

Abstract

The diploma thesis deals with a new form of a business corporation *Societas Unius Personae*, the introduction of which on the internal market should facilitate founding of companies abroad especially for small and medium sized enterprises. The proposal for a directive on single-member private limited liability companies, which brings this new form of a national company which shall be submitted to the same harmonized rules in all Member States of the European Union into existence, has currently been discussed in the legislative process in the EU Competitiveness Council and the European Parliament. The need of introduction on this new form of a company together with the absence of Czech scientific literature were the primary reasons to write this thesis.

In addition to the actual examination and description of the directive proposal as a whole and its individual provisions, the diploma thesis aims at comparing the original proposal presented by the Commission and the compromise wording of the proposal adopted by the Council in the first-reading debate as an annex to the general approach and providing for their qualitative assessment. The methods used in the diploma thesis were, in particular, the methods of systematic analysis, description and comparison.

Apart from the introduction and the conclusion, this diploma thesis consists of three chapters further divided into subchapters. The first chapter sets out the foundations for understanding of goals and reasons behind the directive proposal through the description of the recent development in the European company law which resulted in the presentation of the proposal for a directive on single-member private limited liability companies. The second chapter analyses individual characteristics of the SUP as a new form of a company based on the directive proposal as presented by the European Commission. The following third chapter represents the core of the diploma thesis, comparing the Commission's proposal with the proposal adopted by the Council in the first-reading debate under the general approach and adding evaluating comments to the individual amendments made by the Council.

The conclusion of the thesis contains the summary of the findings and assess the achievement of the stated aim. The author also expresses her preference of the original directive proposal while emphasizing the necessity of adopting amendments regarding its problematic parts.

Název práce v anglickém jazyce / Title in English

Societas Unius Personae

Klíčová slova

Evropská unie, návrh směrnice, společnost s ručením omezeným s jediným společníkem,
Societas Unius Personae

Key words

European Union, directive proposal, single-member private limited liability company,
Societas Unius Personae